

EL PROGRESO

EQUIPO CEREBRITOS ENCENDIDOS
ALUMNOS DE 4º ESO, CPI RAMÓN PIÑEIRO

Alumnos do CPI Ramón Piñeiro participan por segundo ano consecutivo nun proxecto internacional de Harvard

A única escola galega que participa no proxecto “Out of Eden Learn”, alumnos de 3º de ESO e 3º EP comparten actividades e experiencias con escolas de todo o mundo.

REALIDADE AUMENTADA

Este periódico inclúe diferentes elementos interactivos de realidade aumentada. Para poder visualizalos descarga a aplicación de móbil gratuita Blippar, escanea a imaxe e introduce o código correspondente a cada elemento.

www.blippar.com

REPORTAXES

SABES O QUE É A REALIDADE AUMENTADA?

EMPODERAMENTO DAS MULLERES

CHRISTMAS IN GALICIA

MODAS DIFERENTES

ENTREVISTAS

DAVID AMOR

ADRIÁN DÍAZ

ÁNGEL DE LA VEGA

ARTE

CEREBRITOS ARTÍSTICOS

DIRECCIÓN:

Sonia González Varela.
En colaboración co Departamento de Lingua Galega, equipo de Biblioteca, Departamento de Inglés, DepartamentodeOrientación, Carmen Somoza, Miguel de Cabo e Bénjamin Muras.

De que vai isto de aumentar a realidade?

Miguel Bande

Alguns dicen que é un xogo, de ver como queda un mobre na túa casa, pero moitos non saben do que falan, así que volo explicamos aquí.

¿Que é a realidade aumentada?

A (RA) ou realidade aumentada é o termino que se usa para definir un entorno físico, no mundo real, a traves dun dispositivo.

¿Non entendestes nada?

Pois en resumen poder reproducir un obxecto ou un corpo (real ou imaxinario) nun lugar, a traves dun móvil por exemplo.

Aínda que vos pareza algo extraño, moitos de vos xa o vistedes en xogos (como o Pokemon Go) ou en diversas aplicacións de deseño do fogar.

Que características ten:

pois mezcla cousas reais con virtuais, é interactiva a tempo real, e está rexistrada en 3 dimensións. Como funciona: Pois a realidade aumentada necesita como todo o electrónico un software e un hardware(algo físico e un programa).

Podes utilizar desde un móvil, proxectores ou incluso gafas transparentes cunha pantalla incluída, a que sona moi ben?, aínda que estas últimas son algo caras.

Tamén necesitamos algún programa, como poderedes ver no resto do periódico, hai unha aplicación chamada blippar, que o que fai e que tí, desde o teu

teléfono poidas interactuar con vídeos que non podemos poñer no periódico.

Ao final desta páxina, deixanse unhas instrucións de como usalo. Moitas empresas como Ikea ou Google, están implementando esta tecnoloxía para o alcance de todo o mundo, que así se dará a coñecer.

Cando falamos de novas tecnoloxías no ámbito educativo referímonos á realidade virtual, realidade aumentada e á biometría. Os móbiles, ordenadores, tabletas e pizarras interactivas xa son vellos amigos.

Alumnos do CPI Ramón Piñeiro experimentando coa realidade virtual (RV).

REALIDADE AUMENTADA

Como interactuar cos elementos de realidade aumentada deste periódico?

E moi sinxelo e gratuito, segue as instrucións coas fotografías que teñan este logo.

blippar.com

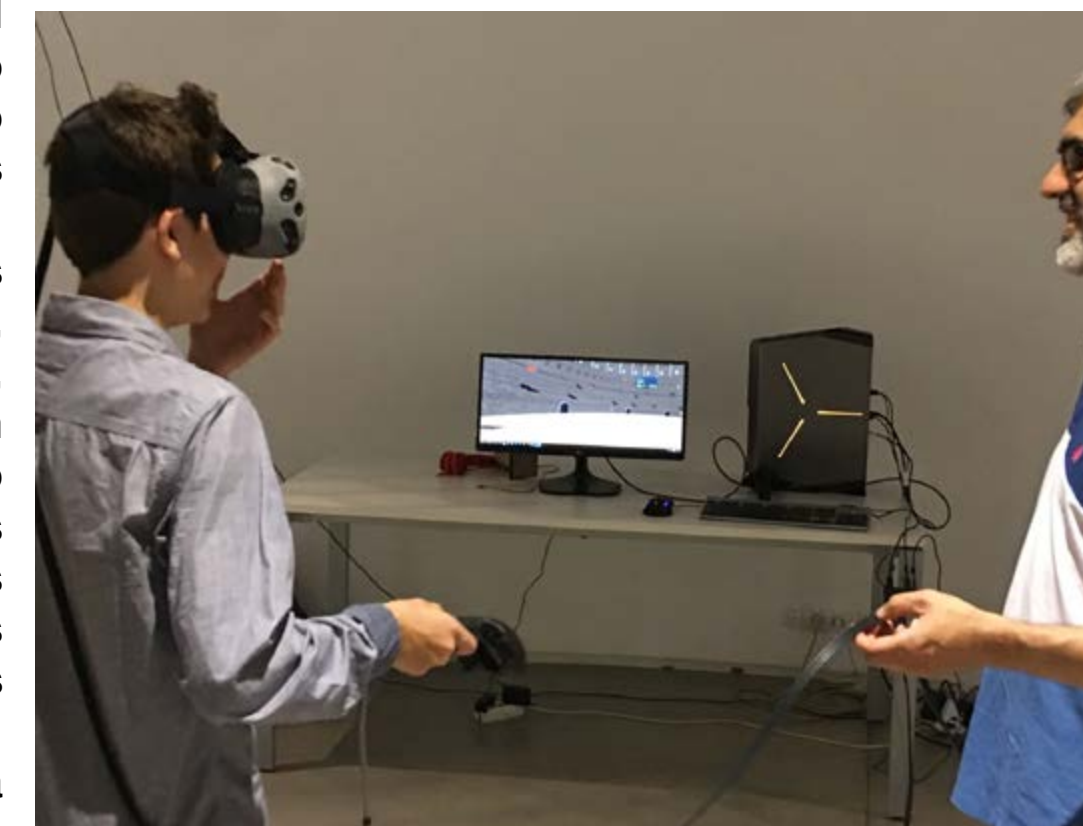
Para familiarizarnos coas novas tecnoloxías o ano pasado a nosa profesora Sonia González Varela organizou na escola, co profesional César Porto Vence, unha sesión de realidade virtual (RV). Puidemos probar diferentes dispositivos, dende as sinxelas gafas para visualizar co móvil vídeos VR en youtube, un equipo cun mando para interaccionar coa realidade virtual e incluso un equipo que recoñecía os xestos das nosas mans para mover, escalar o crear figuras.

Tanto nos gustou a experiencia que quixemos repetir. Organizamos un novo obradoiro no MIHL, en colaboración co profesor de Cultura Clásica, Carmelo Cabello. Visitamos a exposición permanente e a exposición temporal sobre o Arde Lucus e ademais, César Porto, estábanos esperando cun obradoiro para levarnos literalmente á mesma Roma! O que máis nos gustou foi ver o Coliseo dende o punto máis alto e saltar ao vacío.

Na tarde, os profesores que participaban na formación "Incluíndonos na ecuación do cambio. Emprender cara a educación do futuro", tamén puideron disfrutar dunha charla-taller sobre a realidade aumentada, a realidade virtual e o seu

impacto no mundo educativo. Non tardaremos en ver nas nosas aulas estas tecnoloxías.

Obradoiro de realidade virtual con César Porto Vence, especialista en novas tecnoloxías.

Alumnos do CPI Ramón Piñeiro visitando a exposición temporal sobre o Arde Lucus no MIHL.

Alumnos do CPI Ramón Piñeiro visitando a exposición permanente do MIHL.

Os dereitos das mulleres e o seu empoderamento

Nerea Silva e Ana Belén Fernández Porral (Departamento de Orientación)

AS MULLERES E OS DEREITOS HUMANOS Nas Nacións Unidas apoiaron os dereitos das mulleres dende a adopción da súa Carta funcional.

E durante o primeiro ano de vida as Nacións Unidas, o Consello

cinco anos despois, en 1980, celebrouse unha Segunda Conferencia Mundial sobre a Muller en Copenhague.

NACEMENTO DO FEMINISMO MUNDIAL

En 1985, tivo lugar en Nairobi a Conferencia Mundial para o exame e

igualdade de xénero e o empoderamento da muller. O que busca é lograr a igualdade de xénero e empoderar a todas as mulleres e as nenas, e coñécese como un obxectivo de xénero en si mesmo porque está dedicada a alcanzar estes fines. Aínda que 143 países habían garantizado a igualdade entre mulleres e homes nas súas constitucións no ano 2014.

A comisión da condición xurídica e social da muller é o principal órgano internacional intergubertamental d e d i c a d o e x c l u s i v a m e n t e a promoción da igualdade de xénero e o empoderamento da muller.

O sistema das nacións unidas continúa prestando especial atención a problema

muller. A violencia contra as mulleres é unha pandemia que afecta a todos os países, incluso a aqueles que realizaron destacados progresos en outras áreas. E na inauguración de esta campaña mundial plurianual, e referiuse a este tipo de violencia como un asunto que “non pode esperar”.

O día internacional da Muller conmemorase cada ano o 8 de marzo. Tratase de un día que se celebra en moitos países no mundo e no que recoñécense os logros das mulleres sen ter en conta as súas diferenzas. En Irán as mulleres non poden acceder a certos empregos ou estudos nin asistir a actos deportivos, impónselles un código de vestimenta estrito e o seu testimonio nun xuízo vale a metade.

En Canadá, a policía admitiu que 1017 mulleres e nenas indíxenas habían sido asasinadas entre 1980 e 2012, unha taxa catro veces superior a do resto das mulleres.

En China, cinco xóvenes foron detidas tras organizar actos contra o acoso sexual para o día da Muller en 2015. Un dos dereitos humanos tamén é o poder expresar a propia orientación sexual e a identidade de xénero, unhes 80 países penalizan as relacións entre persoas do mesmo

Cartel diseñado por Miguel Bande e Raúl Jacob

Económico e Social fundou a Comisión Xurídica da Muller.

A histórica declaración, aprobada pola Asamblea Xeral reafirma que “todos os seres humanos nacen libres e iguais en dignidade e dereitos” e que “toda persoa ten todos os dereitos e liberdades proclamados nesa Declaración, sen ningún tipo de distinción”. A Asamblea Xeral declarou o ano 1975 como o ano Internacional da Muller e organizou a primeira Conferencia Mundial sobre a Muller e tivo lugar en México. E

a avaliación dos Logros do Decenio das Nacións Unidas para a Muller: igualdade, desarrollo e paz. O acontecemento foi descrito por moitos como o “nacemento do feminismo a nivel mundial”.

A cuarta Conferencia Mundial sobre a Muller celebrada en Beijing en 1995 foi máis alá da de Nairobi. E o 2 de xullo de 2010 a Asamblea Xeral das Nacións Unidas votou unanimemente por a creación de un único organismo da ONU encargado de acelerar o progreso sobre a

da violencia contra a

sexo e moitos outros non protexen as persoas gays, lesbianas ou transexuais.

Ekaterina Khomenko apareceu degolada en San Petersburgo, Rusia, en 2014.

As mulleres non son criminais por someterse a un aborto pero, en Irlanda, onde o aborto só é legal si está en risco a vida da muller e poden ser condenadas a 14 anos de cárcere e, en El Salvador, onde se prohíbe abortar en todos os casos, poden ser encadeadas ata 50 anos. os dereitos sexuais das nenas e adolescentes están por riba das tradicións e das relixións, pero 3 millóns de nenas no mundo corren o risco de sufrir mutilación xenital feminina cada ano e en Europa son 180 mil. E os matrimonios forzados son outra violación dos dereitos humanos.

As persoas que se dedican ao traballo sexual (a gran maioría mulleres) enfróntanse a **ARRAIGADAS** desigualdades de xénero e múltiples formas de discriminación e están expostas a sufrir calquera tipo de abusos como violación, violencia, extorsión, etc.

Os gobernos deben tomar todas as medidas necesarias para protexer as traballadoras e as traballadoras sexuais dos abusos e recoméndase a despenalización do traballo sexual de persoas adultas e con consentimento. Amnistía Internacional insiste a os gobernos a que se lles garantice o acceso a os dereitos económicos, sociais e culturais.

Deste xeito, no CPI Ramón Piñeiro, conscientes e concienciados coa problemática da violencia de xénero, querémonos sumar á causa, conmemorando o día 25 de novembro cun acto reivindicativo no que cadaquén aporta o seu gran de area. Dende os máis pequenos de Infantil e Primaria, que elaboraron coa axuda dos seus mestres e mestras unha

» Por 365 días de respecto e igualdade

Con motivo da participación no programa “Por 365 días de respecto e igualdade”, que se enmarca dentro do Plan Proxecta, e no que participaron alumnos/as de 2º e 4º ESO, fixemos unha enquisa totalmente anónima, que constou de 15 preguntas e permítenos coñecer se se producen nos nosos alumnos/as certos estereotipos e aqueles aspectos nos que é máis preciso incidir. Estos son algúns dos resultados:

Os alumnos destacan como estereotipos a división de cores rosa/azul e de xoguetes en función do sexo, así como a utilización da muller na publicidade. Recalcan que a muller soe aparecer en anuncios de produtos de limpeza, colonias, roupa e maquillaxe... e aparece como unha figura sensible e que fai as labores da casa; mentres que os homes anuncian marcas de coches e aparecen como traballadores fóra da casa. Así mesmo, algúns alumnos tamén destacan a utilización que se fai da muller como reclamo para a

venda dalgúns produtos. Parte importante da mostra, tanto homes como mulleres, consideran que non hai igualdade en canto a oportunidades laborais entre un e

1. Cres que no noso país hai igualdade entre homes e mulleres?

outro sexo. Un número importante de enquisados considera que o máis efectivo para acadar a igualdade de xénero sería promover a educación en igualdade, se ben bastantes enquisados consideran tan importante o desenvolvemento de leis.

Nunha relación de parella pódense producir diversas situacións. Que condutas ou comportamentos

dirías que constitúen violencia de xénero na parella?

Os celos, o control sobre a parella, humillacións ou manipulación e os abusos (físicos, sexuais e

da parella, sempre e cando se resolva axeitadamente; mentres que os malos tratos en ningún caso son beneficiosos e supoñen unha agresión cara a outra parte).

Cartel diseñado por Natalia García

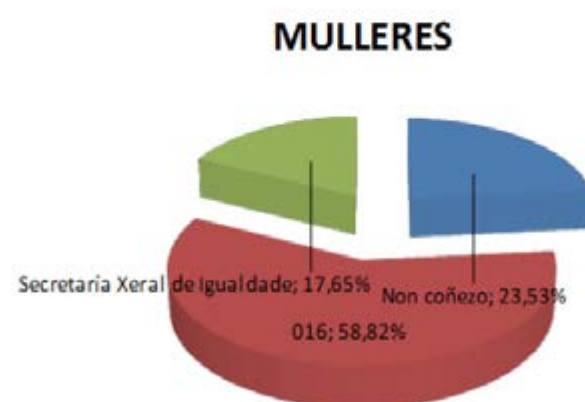
psicolóxicos), son as condutas sinaladas polos alumnos como constitutivas de violencia de xénero. Tamén a maioría sinalan as discusións. (Neste sentido, cómpre indicar que coñecemos condutas non apropiadas, se ben é importante que aprendan a distinción entre o conflito e o maltrato. Así, é básico incidir no feito de que o conflito é normal e natural nas relacións humanas, e mesmo pode levar ó medre

As mulleres participantes parecen estar bastante dacordo en que homes e mulleres poden desempeñar calquera posto de traballo, mesmo os directivos, independentemente do xénero. Tamén hai bastante unanimidade en que homes e mulleres poden ser felices sen parella. É salientable que a metade das mulleres pensan que a violencia de xénero non ten idade, podendo darse nas primeiras relacións amorosas, mentres que a outra metade non considera esta opción.

Neste caso resulta chamativa a diferente concepción que teñen homes e mulleres sobre o tema. Mentres algo a metade dos homes da mostra enquisada entende que non se transmiten estereotipos nos medios de comunicación, as mulleres parecen opinar distinto. A maioría das mulleres considera que si hai unha imaxe estereotipada nos medios de comunicación en función do xénero.

Ante a pregunta, coñeces algunha asociación ou organismo que traballe para acadar a igualdade de xénero e erradicar a violencia machista? Neste caso os datos son relevantes, tanto na mostra total coma por sexos. Un número importante da mostra non coñece organismos adicados ó traballo pola igualdade de xénero. Por sexos, o descoñecemento é maioritario entre os homes. Entre os organismos que si son coñecidos, destaca a Secretaría Xeral de Igualdade e tamén hai moito coñecemento do teléfono 016, posto en marcha hai algo máis de dez anos polo Ministerio de Sanidade, Servizos Sociais e Igualdade, por medio da Delegación do Goberno para a violencia de xénero.

15. Coñeces algunha asociación ou organismo que traballe para acadar a igualdade de xénero e erradicar a violencia machista?

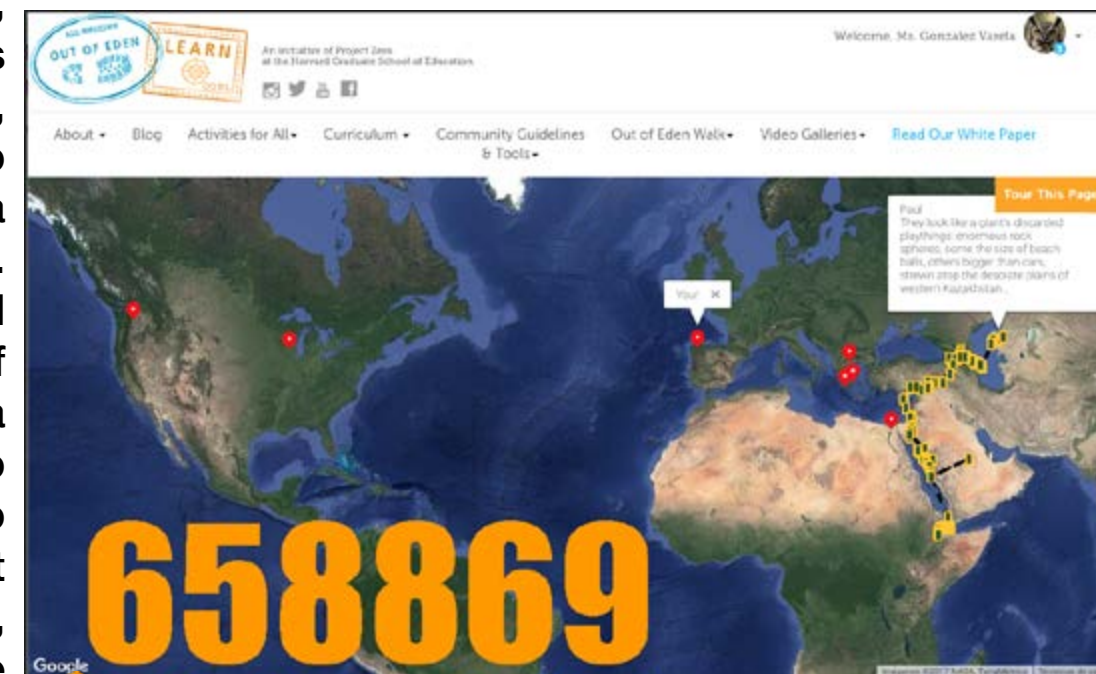

Proxecto Out of Eden Learn

// A única escola de galicia que participa no proxecto “Out of Eden Learn”

Este curso 2017-18, xunto con outras dúas escolas españolas, participamos de novo nun gran proxecto a nivel internacional. Project Zero, Harvard Graduate School of Education, invitounos a participar por segundo ano consecutivo no seu proxecto "Out of Eden Learn", unha comunidade de aprendizaxe moi especial.

Conectados con escolas de todo o mundo, Grecia, Estados Unidos, Exipto..., e utilizando o inglés como lingua principal, compartimos os nosos traballos e experiencias. Este ano repiten experiencia os alumnos de 3º de EP, cos seus profesores, Carmen Somoza, Benjamin

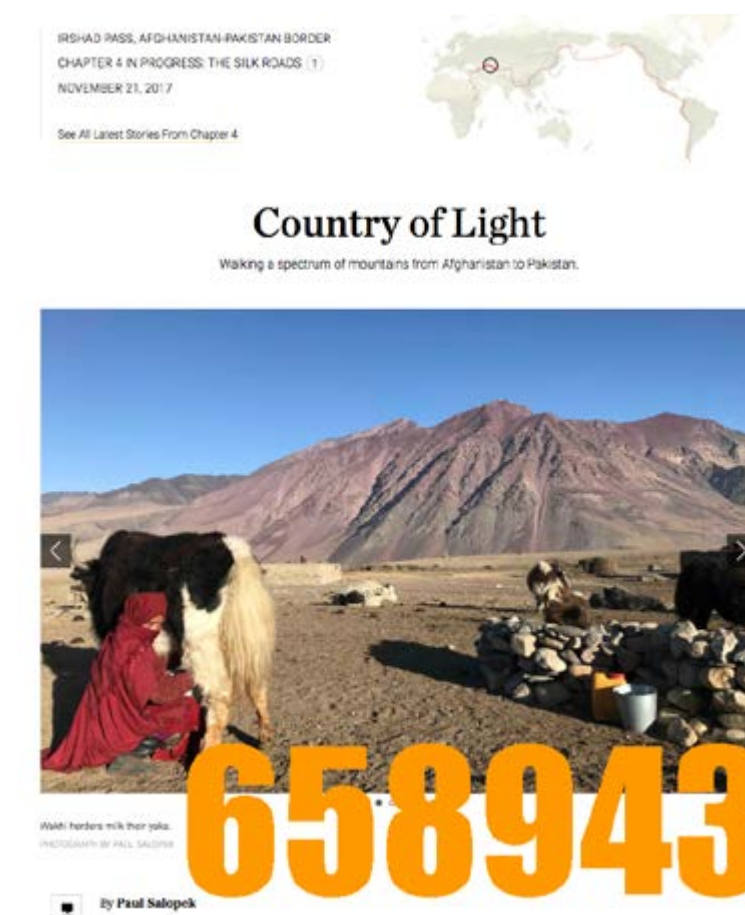
Mapa mundi da Plataforma dixital de “Out of Eden Learn” coas escolas participantes
Accede á páxina web de “Out of Eden Learn”. Código: 658869

Muras e Miguel de Cabo, tamén os alumnos de 3º de ESO cos profesores Sonia González e Julián Pallares, que coordinan a nova sección bilingüe en 3º ESO. Harvard desenvolve este proxecto en colaboración con National Geographic e o periodista Paul

Salopek, que no 2013 emprendeu unha viaxe por todo o mundo seguindo os camiños de peregrinación da humanidade. A experiencia de aprendizaxe de Out of Eden Learn segue os mesmos principios xornalísticos de Paul Salopek, o chamado “slow journalism” ou “periodismo lento” invitándonos a frear (slow down) nun mundo cada vez máis vertixinoso e votar un bo vistazo ao mundo que nos rodea, escoitando e respetando a persoas de todo o mundo. <http://www.nationalgeographic.org/projects/out-of-eden-walk/> <http://learn.outofedenwalk.com>

» Onde está Paul hoxe?

IRSHAD PASS, AFGHANISTAN-PAKISTAN BORDER
CHAPTER 4: SILK ROAD
NOVEMBER 21, 2017

Paul Salopeck en novembro 2017 atopábase na fronteira entre Afghanistan e Pakistan.
Accede á páxina web de “Out of Eden Walk” da National Geographic para saber máis sobre a viaxe de Paul. Código: 658943

27 de Novembro 2017, Val de Chapursan, Pakistán. Día 1702, 5000 millas, altitude 10217 pes. Cada 100 millas Paul Salopek párase a grabar a paixase e a unha persoa que coñece, tomando unha instantánea global da humanidade.

“Bajé por los altos pasos de Karakoram desde Afganistán por senderos solitarios, colgados de acantilados, pisados por la etnia kirguisa y los pastores de yak Wakhi empeñados en el trueque tradicional. Trajeron rebaños de 10 o 12 yaks, intercambiando la mitad en Pakistán por arroz, dulces, radios portátiles, medicinas,

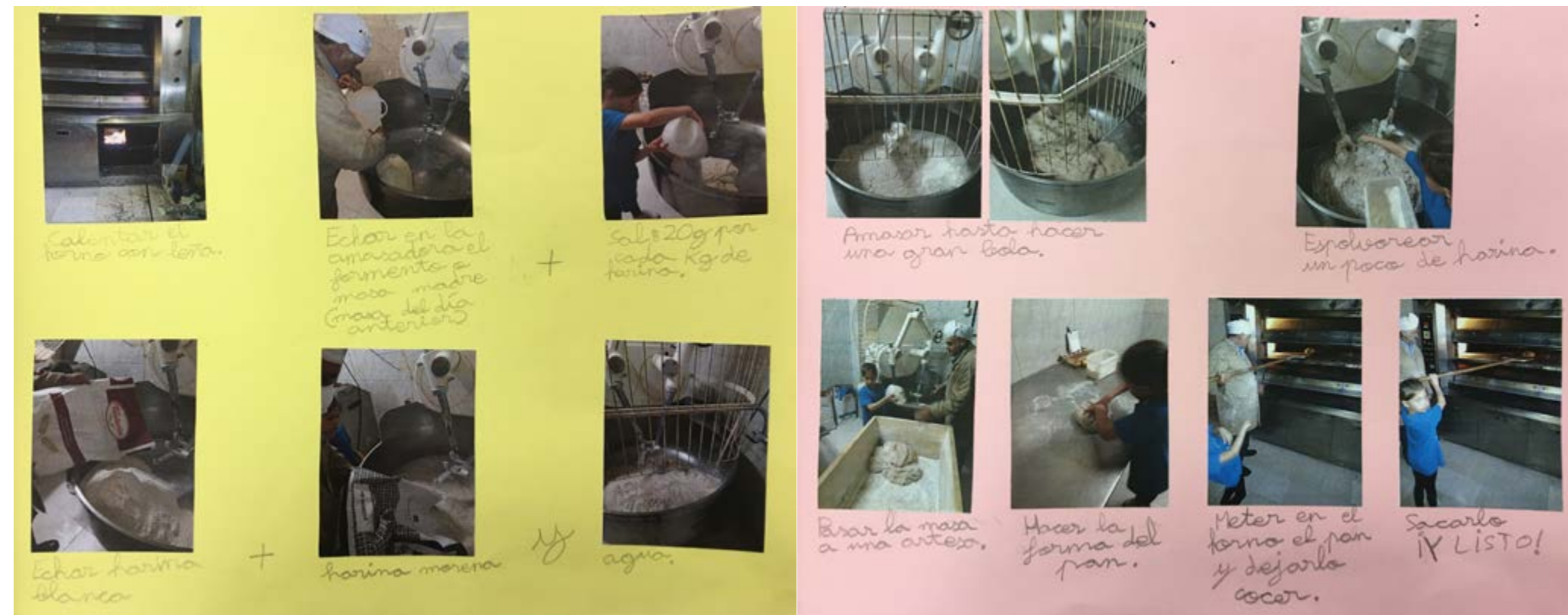
ropa hecha en fábricas y teléfonos celulares que no funcionaban como teléfonos (no había señal) pero si como pequeños videojuegos. Luego llevaron todos estos bienes a los pastos salvajes de Afganistán a lomos de los restantes yaks. La Ruta de la Seda aún vive. Chapursan en persa significa “¿Qué más tomarás?”, es la pregunta que hacen todos los tenderos. Cambié 2,500 millas recorridas de Asia Central por miles de millas más de Asia del Sur, por un guía paquistaní de cabeza rapada llamado Naveed Khan, y su perro cazador llamado Athena.” Paul Salopek

» Historias Out of Eden

Como se fai o pan de mezcla “Panadería Marey”

ANDREA CHOUSA REAL. 2º EP

Documenting the Everyday

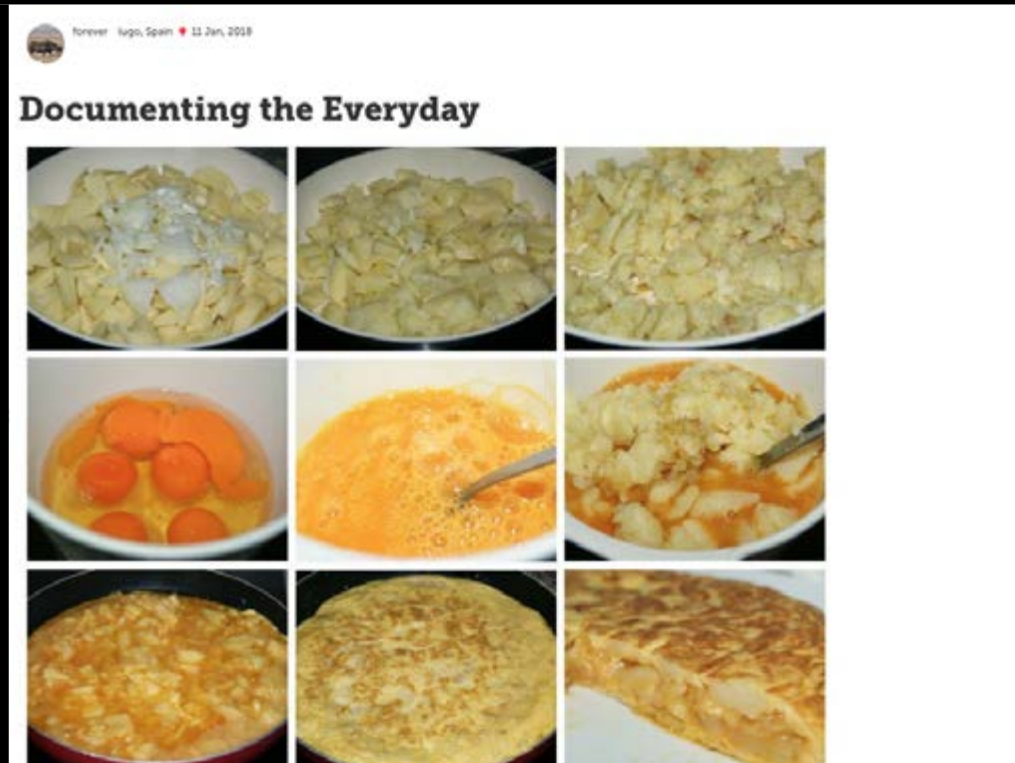
I wake up and eat a colacao. I prepare to go to school and wait at the bus stop until I arrive. This one takes me to school, but it always takes me late. As soon as I ring the doorbell I enter class. We learn about the plants, mathematics, ... Then the bell rings again and I go to recess. I do not usually play with anyone, I just walk around the playground. After recess I go back to class and continue what we have left. After classes I go to the dining room, each day they give us a new thing. We have a little short after eating. At the end of the school the bus picks me up and takes me back home. At home I take care of my little sister so that my mother can pick up the house. Every day of it, I would like a single day of rest. When it is already late I have a dinner and watch some television. When it is late I get into bed and sleep until the next morning.

Lynch8 Brooklyn, Wisconsin United States of America • 22 Mar, 2018

I like it :)

Lynch18 Brooklyn, Wisconsin United States of America • 22 Mar, 2018

I feel bad for you, you now like you walk own if I was there I,d walk with you

Without a doubt if there is a dish that can not miss in Spanish homes is the potato omelette, because besides being a dish that is very good, it is easy to do so the memory with which I relate this dish is how since I was little I did it with great care and taking care so that I got it right, because of course I was not looking for more than the congratulations of my family for a dish well done. The process to make it is not complicated and it is also done with very basic foods and that we can find in all homes. The amount of food and spices as salt that we throw depends on the needs or tastes of each one, said this we started peeling and chopping potatoes and white onion, (you can also add garlic because the dish acquires flavor), we will have eggs, we mix them with the previous preparation and after letting everything rest together in a jar and having put the salt the oil in a saucepan, cook the tortilla and so after cooking on one side we turn it around and when we see it compact and well done we remove it. This is all, as you can see the recipe is very simple and good in short the only thing I can say is that I have finished with hunger after talking so much about food.

Documenting the Everyday

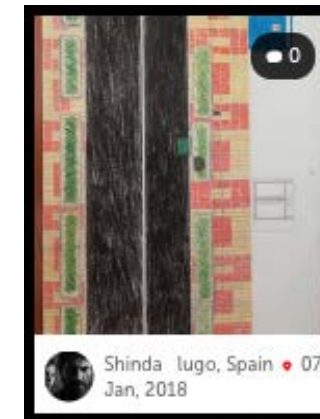
I wake up and eat a colacao. I prepare to go to school and wait at the bus stop until I arrive. This one takes me to school, but it always takes me late. As soon as I ring the doorbell I enter class. We learn about the plants, mathematics, ... Then the bell rings again and I go to recess. I do not usually play with anyone, I just walk around the playground. After recess I go back to class and continue what we have left. After classes I go to the dining room, each day they give us a new thing. We have a little short after eating. At the end of the school the bus picks me up and takes me back home. At home I take care of my little sister so that my mother can pick up the house. Every day of it, I would like a single day of rest. When it is already late I have a dinner and watch some television. When it is late I get into bed and sleep until the next morning.

Lynch8 Brooklyn, Wisconsin United States of America • 22 Mar, 2018

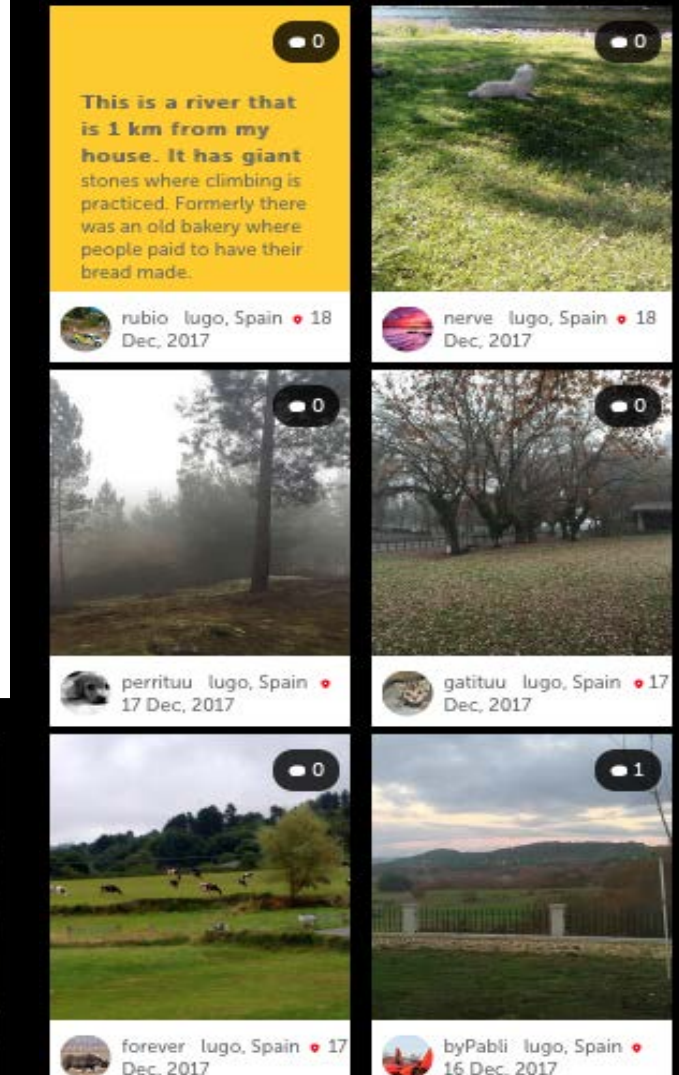
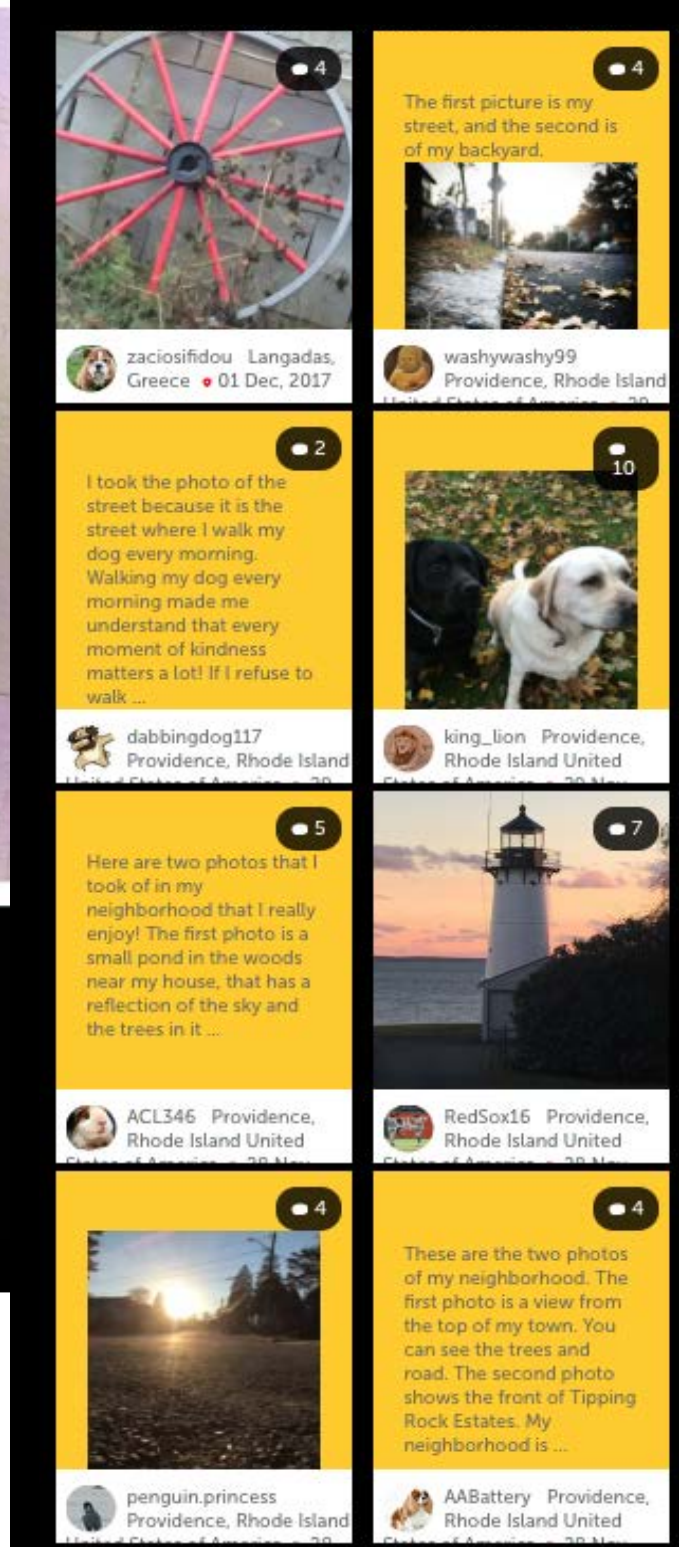
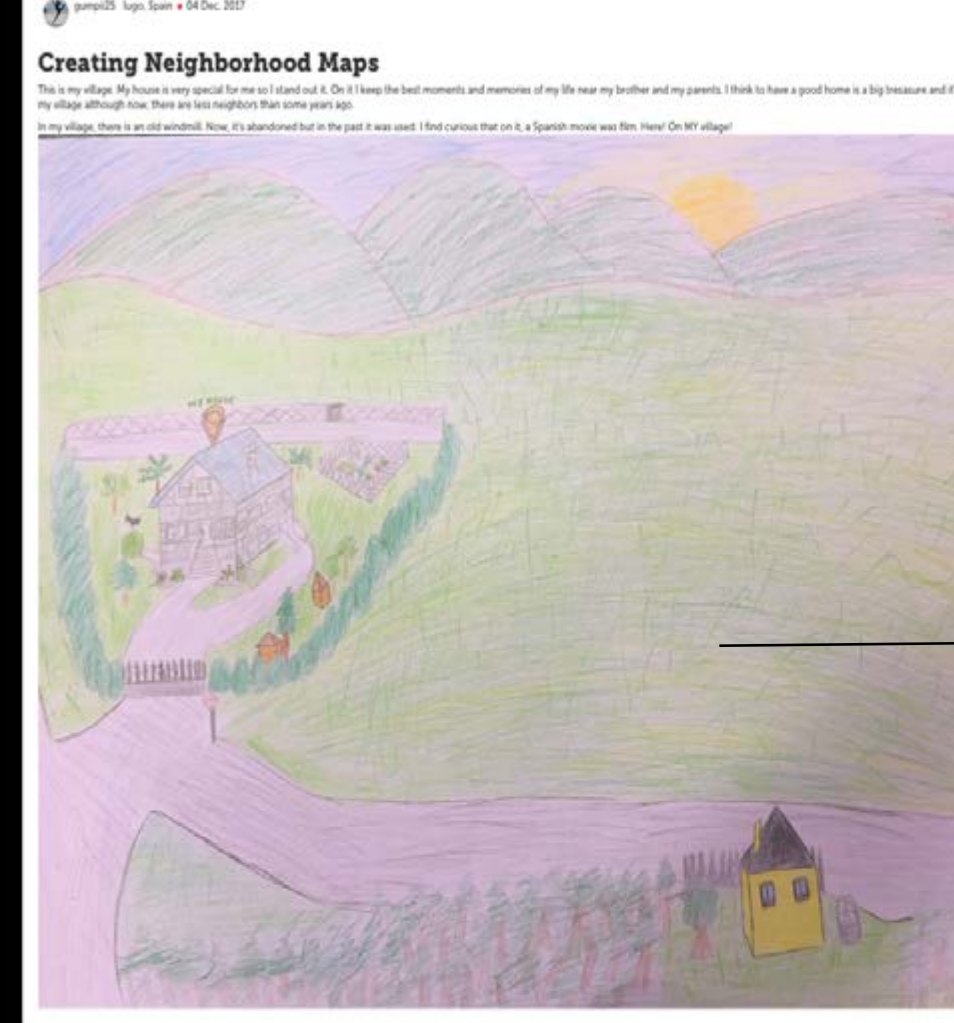
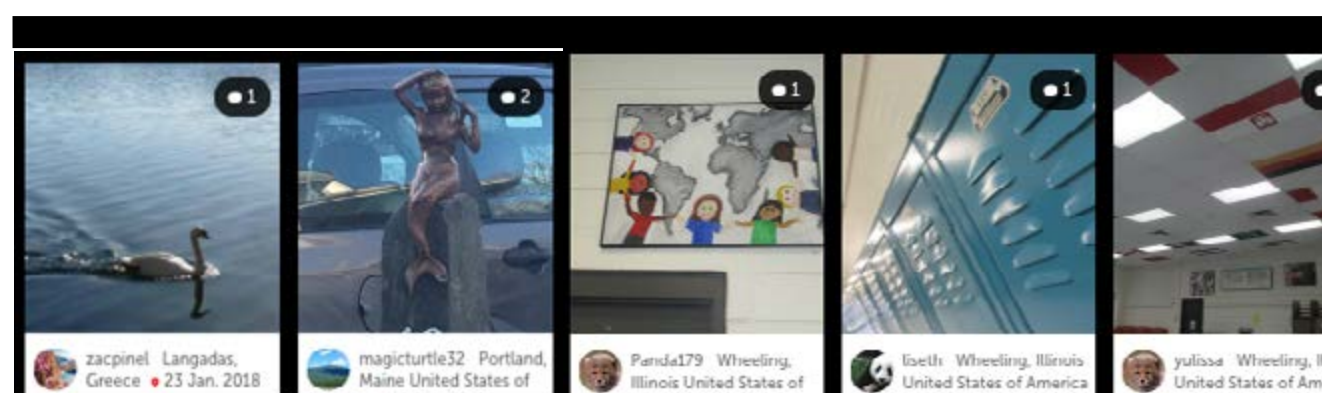
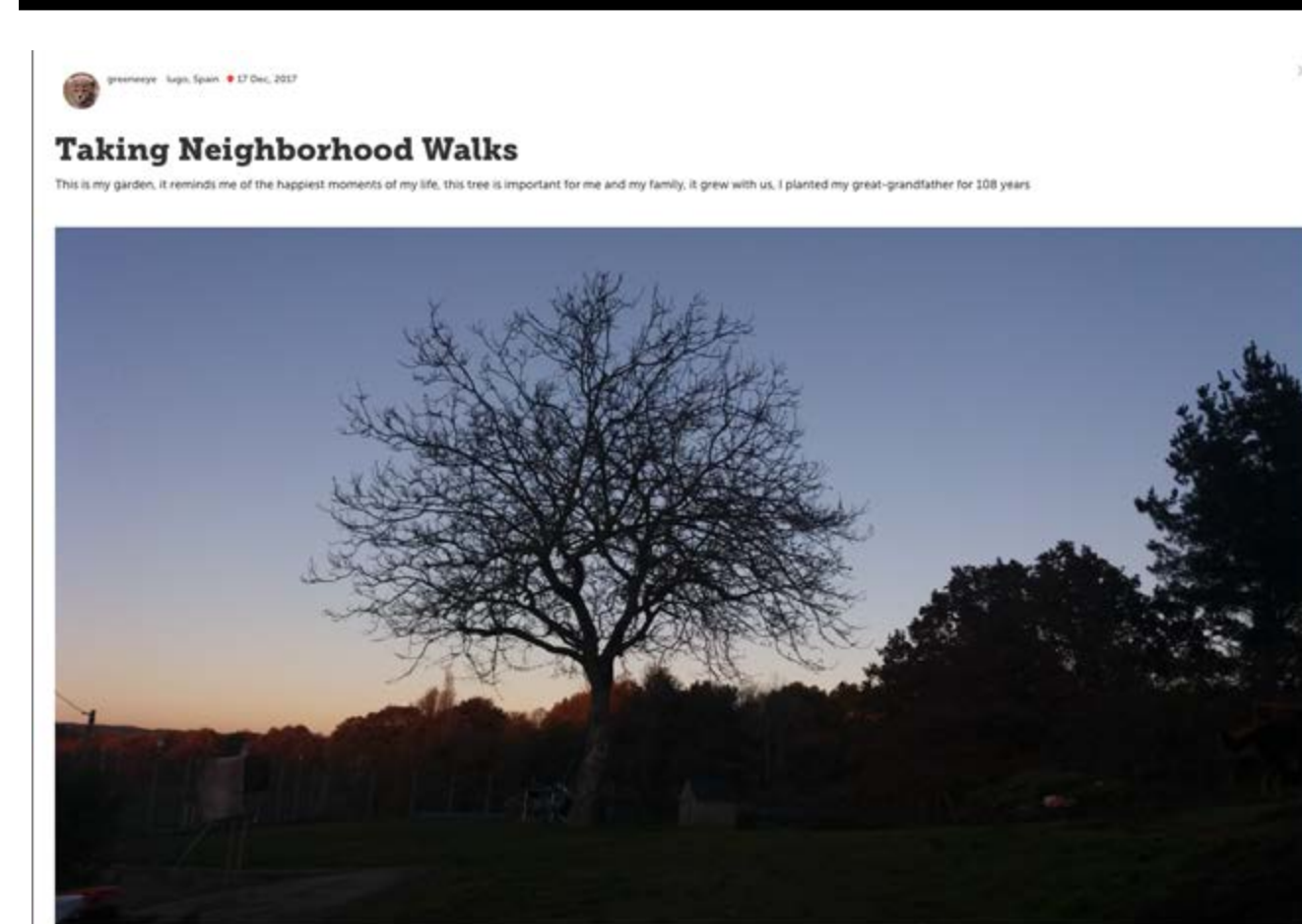
I like it :)

Lynch18 Brooklyn, Wisconsin United States of America • 22 Mar, 2018

I feel bad for you, you now like you walk own if I was there I,d walk with you

If the stones spoke ... They would not stop complaining about the times I climbed on them to maintain balance. I made this photo so you could see that I did not draw exactly the floor tiles. Shinda, Lugo, Spain.

» Que é a competencia global?

EDITORIAL

Las sociedades contemporáneas están marcadas por nuevas tendencias mundiales: cambios económicos, culturales, tecnológicos y ambientales que forman parte de una ola rápida y desigual de globalización. La creciente interdependencia global que caracteriza nuestro tiempo requiere

una generación de individuos que puedan participar en la resolución efectiva de problemas globales y participar simultáneamente en la vida cívica local, nacional y global. En pocas palabras, preparar a nuestros estudiantes para que participen plenamente en las demandas mundiales de hoy y de mañana requiere que fomentemos su competencia global.

Las personas globalmente competentes son conscientes, curiosas e interesadas en aprender sobre el mundo y cómo funciona. Pueden usarlas grandes ideas, herramientas, métodos e idiomas que son centrales para cualquier disciplina (matemáticas, literatura, historia, ciencia y las artes) para abordar los problemas apremiantes de nuestro tiempo. Despliegan y desarrollan esta habilidad a medida que investigan estas cuestiones, reconociendo múltiples perspectivas, comunicando sus opiniones de manera efectiva y tomando medidas para mejorar las condiciones.

Mural feito polos alumnos na materia de Educación Plástica, Visual e Audiovisual para compartir no centro as historias Out of Eden.

Ouchers27 Othello, Washington United States of America • 05 Dec, 2017

Listening to Neighbors' Stories

Hello! My 4th Out of Eden entry is going to be about the 1980 Mt St Helens eruption. If you couldn't tell by the picture, I really love volcanoes so I've heard this story a countless amount of times. My mom and dad were 8 when the volcano erupted so I am going to write about the toll the eruption took on our town. It starts like this. My mom was outside playing in the front yard, the news wasn't on inside so her mom didn't know that Mt St Helens had erupted just 2 hours ago. Mt St Helens is only a several hour drive from where we live, so the ash clouds were already rolling in on the horizon. My mom didn't think anything was wrong until the clouds were right over the town. My mom ran inside and woke my grandma up. My mom didn't know what was going on so she said "Mom! Come look, the clouds are upside down!" My grandma looked out of the window and then kind of "sprung into action". They put a bunch of things outside to collect the ash and went inside. My mom has never told me what they did while the ash was falling but I imagine them just looking out of the window waiting for it to stop. The ash was so thick in the clouds that all the particles moving caused lightning to form inside of the clouds. The thick ash turned day into night for towns all over the region. I talked with a scientist that was 12 when the eruption happened. He lived in Massachusetts at the time and said that they even got a dusting of ash on their car. That means that the ash traveled over the entire country. Another Mt St Helens story I heard was from one of my parents friends. He was only about 5 or 6 at the time. He was playing in the ash and got run over by a tractor that was cleaning up the ash. He wasn't permanently hurt but he had to have a full body cast for several months. The eruption was on May 18th so the kids in our town got the rest of the school year off. The cleanup was hard on the whole town. Wet ash felt like wet concrete and had to be cleaned by a shovel. People were using things like leaf blowers to get the ash off of the roofs of their houses. People with asthma were advised to stay inside and everyone was advised to wear a face mask to keep the ash out. The ash made cars and other motors get choked up and eventually stop. The town eventually cleaned up the ash but it still left a lasting mark on our town. I now have 7 jars of Mt St Helens ash sitting in my closet. Some from my grandparents and some from people that just know I love volcanoes. All of the ash was collected from our town. I sometimes think that it would have been awesome to live through a volcanic eruption. My parents tell me this story to try and set me straight but they can never really get to me. The eruption took a hard hit on our town but I love volcanoes too much to not want to live through an eruption.

gumpil25 Iugo, Spain • 08 Dec, 2017

I was surprised by your stories. They are really interesting. I can't understand why you like volcanoes so much so I think you are a very interesting person. I wish that you tell me more stories like it, hahaha.

Ouchers27 Othello, Washington United States of America • 08 Dec, 2017

I don't know why I like volcanoes so much. I read a book about them when I was like, 5, and I've been obsessed since then.

washywashy99 Providence, Rhode Island United States of America • 12 Dec, 2017

You said "I love volcanoes too much to not want to live through an eruption" You must really love volcanoes, to put yourself in harm's way like that. Bold move.

Ouchers27 Othello, Washington United States of America • 13 Dec, 2017

It's not really in harms way for our town. We got a lot of volcanic ash but nobody in our town was permanently injured.

isopod8 Providence, Rhode Island United States of America • 12 Dec, 2017

I like how you did the story from many different perspectives. Also, the story is very interesting.

marcus Hopkinton, Massachusetts United States of America • 15 Dec, 2017

I was interested and your story made keep want read

TheRealWalker985 Hopkinton, Massachusetts United States of America • 15 Dec, 2017

It's kinda scary not knowing when it might erupt or not... so you must be really brave.

Swimmer Hopkinton, Massachusetts United States of America • 15 Dec, 2017

I like your enthusiasm about things we don't know much about. But if it does erupt again.... DON'T GO PLAYING IN THE LAVA!!!

GLOBAL COMPETENCE

FOTOS DO NOSO ENTORNO

IKER FERNÁNDEZ CELEIRO. 3º ESO

Accede ao álbum completo.
Código: 661668

CAMELL-ODOGY

By Paul Salopek

“While traveling, feed your camels twice a day ... one lozenge of alfalfa a hand-span thick and one bucket of grain when available... They also eat plastic bubble wrap encasing laptop computers, the living hair off your scalp, and a thousand different varieties of grasses, thorns, shrubs, and trees. Do not be alarmed by the breadth of a camelid's palate. Their stomachs are made of titanium. If they do suffer indigestion, however, you must grab them by the nostrils until they vomit, typically unburdening themselves all over your shoes.”

“Mientras viajas, alimenta a tus camellos dos veces al día... una pastilla de alfalfa de una mano de espesor y una cubeta de grano cuando está disponible. Ellos también comen plástico de burbujas de envolver ordenadores, el pelo de tu cabeza y mil variedades de hiesbas, espinas, arbustos y árboles. No te alarmes por la maplitud del paladar de camélido. Sus estómagos están hechos de titanio. Sin embargo si sufren indigestión, debe agarrarlos por las fosas nasales hasta que vomiten, por lo general se desahogan po completo sobre tus zapatos.”

BIEITO, DANI, NOA, LUCIA, ALBA, DIEGO.
CEIP BRETOÑA, ALUMNOS DE 3º, 4º Y 6º DE EP

<https://www.nationalgeographic.org/projects/out-of-eden-walk/articles/2013-12-camel-ology/>

Tanto nos gustou o texto de Paul Salopek sobre os camellos, que quixemos compartilo con máis coles. Ao CEIP de Bretoña resultoulles moi familiar e decidiron facer uns debuxos. Conectaron coa historia porque eles tamén conviven con animais como compañeiros de traballo, e resultoulles familiar a alimentación dos camellos, que é parecida ás das cabras. O texto despertoulles a curiosidade e motivounos para ampliar os seus coñecementos, quixeron saber que altura ten un camello, a que velocidade pode correr, canto pode cargar ou se alí tamén aproveitan e tratan a caca de camello igual que nos o purín.

My christmas in Galicia

OUT OF EDEN STORIES

UXÍA PÉREZ LÓPEZ. 3º ESO

In December, we had some good holidays because it was Christmas and they are very important for Christians because the 25th of December Jesús was born. On 6th of January, three Kings from the East came to visit him and bring him presents.

As you know, in each place it is celebrated in a different way so this time I will tell you what my Christmas time is like.

The last day of school was the 21th of December. From that moment, everything was joy and celebration. The first days I had to rest but I also helped with some housework, for example, I cooked some buns and I took this picture:

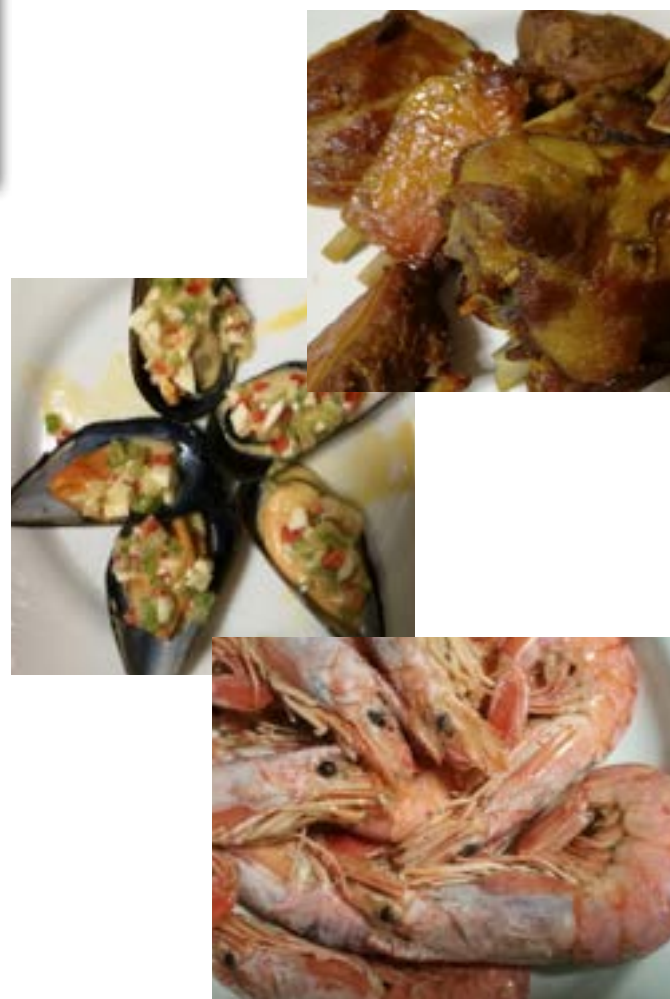
I also hung Christmas decorations all over the house and I put a small tree on a piece of furniture as I do every year.

The 24th of December is an important day because it is the eve of Christmas Day and to give it even more importance, Santa comes to leave us a lot of presents. On this day, I met my grandmother, my aunt, my uncle, my two cousins, my parents, my brother and two other relatives for dinner.

We had mussels with a sauce that I helped to make, prawns with mayonnaise and lamb with boiled potatoes. For dessert, we took nougat and many sweets, of course! I must say that here, at Christmas, you eat a lot!

Before I went to bed I discovered all the gifts from Santa!

25th of December: I spent all the time in my house with my parents and my brother.

During 27th, 28th, 29th and 30th I went to my grandmother's. There, some pigs were slaughtered. This is a tradition in the area where I live. It consists of buying some pigs and feed them. After the slaughter we make sausages with the meat we call them "chorizos". During these 4 days many people from the family come to help with these tasks.

DAY 1 OF SLAUGHTER

During this day the pigs are killed, they are hung from a bar, they are washed, they are opened and their guts, the heart, the lungs, the stomach... are taken out. All this is used to make cold meat, chops, etc. The work of

cutting is for men and women are subsequently responsible for cleaning the guts by removing the fat, feces, cleaning them ... Perhaps this day is the "dirtiest". My grandmother prepared the food for 18 people and in the evening she kept cooking because people also came for dinner. Apart from helping, I took care of the young children who came.

DAY 2 OF SLAUGHTER

Now I would cut the pork to make the hams, the ribs, the steaks... Men do the killing and women must extract the meat from the fat to get what will be used to make "chorizos" (sausages). They also have to cut the fat into smaller pieces that will be used for the pork rinds. They bag everything to take to the freezer. Once all the meat and fat is cut, it must be put through a machine that chops it into smaller pieces. The result is what we eat as a "zorza" (minced meat) and it is also the filling of the sausages. Before it is seasoned with garlic, paprika and salt. Again, everyone ate together.

DAY 3 OF SLAUGHTER

Here, few people help because there isn't much work. You must stuff the "zorza" into the sausage and it goes through the machine and insert it into a tripe. Then, the

sausages are hung in a bar and the pork rinds have to be put in a large aluminum box with heat so that they are cooked.

DAY 4 OF SLAUGHTER

On this day many people come together again, because it is the day in which the sausages are stuffed into a very long tripe that must be tied.

On 31th of December, the last day

of the year, I met the same relatives from Christmas Eve for dinner.

Since in the days of killing we ate strong food, we chose a light fish soup for this day. And, as is the tradition in

Spain, we turned on the TV and we followed the 12 chimes while we ate the 12 grapes that we had prepared.

On 1st of January I had chocolate with "churros" for breakfast.

On the 6th of January The Wide 3 Kings from the East came to give presents to kids. This time we got together to eat with my mother relatives, but not before opening all the gifts that the kings left us by our shoes at night.

On 8th of January, we went back to school!

AND THESE WERE MY CHRISTMAS!

O leite, o noso futuro

Texto e fotos: Alejandro Rodriguez, Miguel López

O ano pasado fixemos un vídeo sobre a vida nunha explotación gandeira, o vídeo describe todos os pasos da alimentacon das vacas e do ordeño do leite. O vídeo foi estreado na segunda edición do Festival de Cine do CPI Ramon Piñeiro. Un dos motivos polo que o fixémos foi debido as numerosas e longas folgas que houbo, está enlazado na seguinte imaxe ou tamén se pode encontrar en Youtube como “A vida dun gandeiro”.

Imaxe do vídeo “A vida dun gandeiro”, elaborado na materia de Valores Éticos e Educación Plástica e Visual.
Accede ao vídeo completo en youtube co código: 658543

» Os beneficios do leite .

Os beneficios do leite son principalmente fortalecer os ósos porque é un alimento rico en calcio, que é un mineral importante na formación de ósos.

Outros beneficios do leite de vaca poden ser:

Loitando contra a osteoporose, axudando no crecemento da pel e os músculos, axudando no desenvolvemento cerebral, regular o sistema inmunitario, axuda a controlar a presión arterial alta, axuda a regular o sistema nervioso.

A importancia do consumo de leite de vaca ocorreu porque este alimento é moi completo, ten proteínas, carbohidratos, graxas, vitaminas e minerais. Non obstante, só se debe alimentar aos nenos despois dun ano de idade, xa que antes da idade, o corpo non está preparado para dixerir este tipo de leite. O leite fai mal para quen é intolerante á lactosa e, polo tanto, non pode dixerir o azucre do leite ou alerxia á proteína do leite de vaca.

- **Calcio:** Un vaso de leite, xa sexa leite integral ou desnatado, proporciona entre o 25 e o 35% da demanda diaria de calcio;

Outros minerais: Alén do calcio, o leite ten outros minerais como o fósforo, que exerce papel fundamental no desenvolvemento e mantemento de ósos e dentes, para garantir a contracción

muscular, a transmisión nerviosa e o metabolismo enerxético;

- **Potasio:** mineral esencial responsable da distribución adecuada de auga e sodio no corpo, por contracción muscular e condución de estímulos nerviosos;

- **Calorías:** un vaso de leite integral ten preto de 150 calorías, mentres que un vaso de leite desnatado contén aproximadamente 90 calorías. Ver que a eliminación do contido de graxa do leite ten un impacto directo sobre o conteo de calorías;

- **Graxas:** Un vaso de leite integral ten oito gramos de graxa, dos cales cinco gramos son de graxa saturada, cuxo consumo elevado é considerado un risco para a saúde cardiovascular. Con todo, é importante resaltar que o corpo humano precisa un pouco de graxa saturada no seu metabolismo, por exemplo, para a produción de hormonas, estabilidade das membranas celulares, soporte no entorno dos órganos, e para a xeración de enerxía;

- **Colesterol:** o leite descremado ten un contido de colesterol máis baixo que o leite integral. Unha cunca de leite integral contén uns 24mg de colesterol, mentres que unha porción de tamaño similar de leite desnatado ten só 5mg de colesterol;

- **Vitaminas:** As vitaminas presentes no leite están ligadas ao crecemento e reparación de tecidos do corpo, a formación de tecido óseo e células da pel e do cabelo. A riboflavina, ou vitamina B2, é destaque na formación de glóbulos vermellos, regulación das funcións do sistema nervioso, da visión e do metabolismo de macronutrientes. A cobalamina ou vitamina B12 actúa directamente na formación de células do sangue, do sistema nervioso e de masa ósea.

PRIMEIRO PASO : A GRANXA
Estas vacas, normalmente de razas especializadas na produción láctea, son criadas e alimentadas en granxas nas que son ordeñadas mediante un sistema automático como o que se pode ver na imaxe inferior. Trátase simplemente dunha serie de vainas de goma (chamadas pezoneras) que imitan a acción da boca dos becerros, de forma que extraen a leite exercendo baleiro de forma intermitente. Eso si, hai que seguir un protocolo adecuado para extremar a hixiene e evitar problemas

SEGUNDO PASO: TRANSPORTE

Un camión cisterna recolle a leite da explotación gandeira e transporta ata a industria láctea. Durante o traxecto, a

leite permanece a 4 °C grazas a un sistema de refrixeración.

TERCEIRO PASO: A FABRICA

Á chegada á fábrica, o leite fresco está suxeito a 15 probas diferentes por camión. As análises sensoriais tamén se realizan para comprobar sabor, aroma e cor. Despois de ser aprobado

como a mamite, que afectan negativamente tanto o animal como a calidade e cantidade de leite que este produce.

Unha vez que a leite sae da uva da vaca, pasa por un conduto ata un tanque de refrixeración, onde se almacena a unha temperatura de 4 °C ata a súa expedición á industria para evitar así o desenvolvemento de microorganismos. Observa que o limiar mecánico é un proceso moi hixiénico, xa que a leite pasa directamente do animal ao tanque de refrixeración a través de condutos pechados (que obviamente se limpan e desinfectan asiduamente).

por control de calidade, o leite se libera e referve de novo e almacénase a unha temperatura inferior aos 5 ° C. O almacenamento realízase en

tanques grandes. Despois do arrefriamento, o leite pasa a outros tres procesos:
ACLARACIÓN : proceso mecánico e forza centrífuga, polo cal as impurezas que se conteñen son eliminadas do

O leite.
PASTEURIZACIÓN : proceso no que se eliminan bacterias patóxenas e actividade microbiana presente no leite.
ESTANDARIZACIÓN : proceso de estandarización do contido de graxa do leite para ter un produto uniforme.

O SISTEMA DE ENVASADO

O leite está sometido a un proceso de pasteurización final de 75 ° C antes de envasalo. A partir da chegada do leite á fábrica ata que o envase leve preto de tres horas. Por razóns de mercado, o leite almacénase en recipientes dun litro, empregando material de embalaxe como caixas de cartón. Tras a aprobación dos responsables do laboratorio, o leite está listo para ser almacenado e distribuído no mercado.

CUARTO PASO: DISTIBUICION

Dunha vez embasado cargase en uns camions frigoríficos e trasladase as empresas dedicadas a venta (Gadis, Eroski, Lidl...).

Outra forma de repartilo e en maquinas expendedoras situadas na rua nas que podes ir a calquer hora do día por el.

Modas diferentes

Khadija Azargui, Iria Fernández e Verónica Díaz

// En que se basa a moda ? Nos costumes de diferentes países? Na tradición familiar deles? Nos nosos propios gustos ou nos alleos?

En realidade, a moda en si, non é máis que un conxunto de gustos que crean tendencias. Se vemos alguén do traballo cunha camisa de flores e se repite isto en moita xente, máis instantaneamente vamos a mercala, se cadra non nos encanta senon porque así serei tamén “guay” e verán que temos o diñeiro suficiente para adquirila...(así o definimos). Non?

Nós non o vemos así, por iso cremos que cada persoa ten que ter un gusto persoal, sen copias de ninguén. Debemos saber e respetar a moda de cada persoa, niso si somos diferentes en nada máis! Facer ver que podemos ser diferentes e igual de maravillosos, sexa cal sexa a nosa cor, as nosas prendas, as nosas “modas diferentes”...

» A moda en diferentes partes do mundo.

PAÍSES ÁRABES/ MUSULMANS:

Calquera persoa hoxe en día é capaz de recoñecer a unha persoa de orixe árabe pola súa particular vestimenta, pero ¿A que se debe esta forma de vestir?

En primeiro lugar, as regras para a confección da vestimenta nos países musulmáns baséase nas ensinanzas do Corán. Tanto homes como mulleres deben vestirse con modestia e sinxeleza, polo xeneral, con cores escuras

e conservadores. O código de vestimenta islámico varía de país a país.

- VESTIMENTA MASCULINA:

O requisito mínimo é que a roupa cubra o corpo dende o ombligo ata o xeonllo.

Non deben usar roupa por debaixo dos tobillos, e prohibeselles utilizar seda e ouro. Espérase que os homes musulmans utilizen roupa solta, modesta e digna. En moitos países musulmans os homes levan unha túnica solta tradicional, que cubre dende o pescozo ata os nocelos cun turbante que combine co atuendo.

O atuendo masculino é máis sinxelo co das mulleres, e ten menos variedade.

- O kafiyyeh: O

kafiyyeh é unha prenda, de tipo cultural, que usan os homes sobre a cabeza. E utilizado moitas veces para demostrar orgullo pola identidade árabe.

- O thawb o thobe o suriyah: Túnica larga e ancha que chega ata os tobillos, no verán é branca e de algodón e en inverno é escura e de lana.

- VESTIMENTA FEMENINA:

No caso do atuendo feminino ten máis variedade en función do estilo da muller, no país onde vive e nas súas preferencias.

- O Hijab: a palabra “hijab” significa velo en árabe aínda que nas linguas occidentais refírese especificamente ao tamén

chamado velo ou pañuelo islámico que cubre completamente a cabeza e o cuello das mulleres. Este pañuelo, considerado por moitas musulmanas como símbolo, a vez, de relixión e feminidade, lévase en diferentes estilos e cores.

- O Niqab:

É un velo que cubre o rostro pero deixa ao descuberto os ollos. Pódese utilizar cun velo adicional para cubrir completamente o rostro. Utilízanlo as mulleres máis conservadoras.

- O Burka:

Tamén chamado burqa, é a vestimenta que máis cubre

as mulleres. Abarca todo o corpo, con só unha rexilla na cara para permitir a visión.

- Al-Amira:

Consiste nun velo de dúas pezas. Está composto por unha peza axustada na cabeza en forma de gorra, usualmente feita de algodón ou poliéster, e un velo axustado en forma tubular.

A muller ten total liberdade para elixir o tipo de “velo” que desexa vestir, non pode ser coaccionada por ninguén.

A MODA NO XAPÓN

A vestimenta diaria de Xapón e como a vestimenta occidental, os pantalóns e as camisas non son novidade. Os homes xeralmente empregan traxe que é o uniforme de pantalón con chaqueta de cuello mandarín. Despois estaría a vestimenta máis recoñecida que serían a “yukata” ou “kimono” e como unha bata larga que chega ata os nocelos e sostense na cintura por un listón groso chamado “abi” ou cinturón. Outra parte importante son as “geta” similares as sandalias pero estas son de madeira.

MODA ESPAÑOLA

Optamos por ensinarvos dous modelos que permiten combinar as prendas ao noso antollo. Como podedes ver, tendemos a

usar roupa cómoda para tódolos días dando prioridade á combinación dos distintos elementos e así conseguir que a moda sexa creativa.

Nestas dúas imaxes podedes atopar: sudadera tipo sport, mallas

MODA MARROQUÍ

Aquí temos unha das prendas que máis utilizan en Marruecos chamase “jador”, pódese usar con pantalón ou como unha prenda máis longa para diferentes ocasións. Utilízanlo moito para festexos, aínda que tamén poden saír a rúa con esta vestimenta. Nos pés acostúmase utilizar “babuchas”.

FOTOGRAFÍA: (KHADIJA)

tenis, botines tipo deportivo combinado con camiseta oversize e pantalóns negros tipo malla, en definitiva roupa cómoda e sempre sabendo combinar as cores.

FOTOS:

(IRIA E VERÓNICA)

» O sexismo na moda
“¿Por qué a roupa de nenos e nenas ten que ser diferente? Somos igual ca vos”.

Así o explica unha nena británica de 8 anos chamada Daisy, cando un día vai de compras con sua nai, pensamos igual a ela por iso decidimos escribir o seu breve diálogo pero tan impactante e verdadeiro, para esta sociedade na que vivimos:

As nenas teñen que ser guapas e os nenos, aventureiros, mentras que as camisetas para nenos están relacionadas coa aventura, as das nenas compoñense de mensaxes relacionados coa beleza, algo que non entende Daisy:

“E inxusto porque todos pensan que as nenas solo deberían ser guapas e que os nenos deberían ser aventureiros.

Tras analizar cada un dos

mensaxes das camisetas de Tesco, Daisy enoxase cando unha das camisetas dos nenos leva un mensaxe que dice ‘pensa creativamente’ mentras que a de nenas tan so dice ‘hey’. Entre os distintos mensaxes destacan “Guapa” e “Síntome fabulosa” para chicas por “A aventura no deserto esperame” e “Héroe” para chicos.

Unha vez finalizado a análise, a nai da nena propón comprar a

Daisy unha camiseta para nenos na que se distingue o lema ‘héroe’: “Eres o meu héroe e gustache o verde, ¿por qué non che compramos a camiseta para nenos?”.

Tras asentir coa cabeza, Daisy decide que as nenas tamén poden ser héroes, polo que decide deixar a camiseta de nenos na sección de nenas cunha contundente mensaxe: “As nenas tamén podemos ser héroes”.

Transplante de Cabeza?

Neste último tempo, buscouse desesperadamente a forma de poder transplantar ou poder reemplazar algún organismo ou órgano para poder garantir a supervivencia do paciente.

A mañá do 17 de novembro de

2017, anunciouse algo que para a ciencia como para a humanidade é un paso xigante; trátase do primeiro transplante de cabeza humano realizado con éxito. O encargado de tal operación chámase Sergio Canavero, un neurociruxano Italiano conocido polas súas polémicas declaracións sobre o intento deste arriesgado proceso,

que consiste en separar vértebras, veas/arterias (como a xugular), a traquea, o esófago, e outras estruturas do cuello nunha operación de 24h de completo traballo que promete cambiar o curso da ciencia tal e como a

“Lección de anatomía del doctor Nicolaes Tulp”, Rembrandt, 1632.
<https://www.wikiart.org/en/rembrandt>

“As nenas tamén podemos ser héroes”.

Raúl Jacob Rodríguez

coñecemos.

Aínda que a ciruxía parece un acto exitoso, non é un resultado tan gratificante, xa que esta non se realizou con 2 suxeitos vivos, senon con cadáveres, algo que deixou a comunidade un pouco decepcionada.

Recién cumplido o 50º aniversario da primeira operación exitosa de transplante de corazón, non parece tan descabelado ser testigos desta idea.

Cabe destacar que, hoxe en día, algúns avances científicos e tecnolóxicos, como a clonación e outros nos que se utilizara a vida dunha persoa, están terminantemente prohibidos, según recolle a declaración dos dereitos humanos.

Entrevistas Out of Eden

Entrevistas realizadas polos “Cerebritos Encendicos Junior” (alumnos de 3º de EP) que coa axuda dos “Cerebritos” de 3º de ESO, traduciron ao inglés e compartiron con escolas de todo o mundo a través do proxecto Out of Eden .

ENTREVISTA A MIÑA BISAVOA JOSEFA:

¿Cómo te llamas ?
Josefa Fouz

¿Cantos anos tes ?
Teño 75 anos

¿Onde naciches ?
En Outeiro , Marei . Pertencente o concello de O Corgo . Lugo.

¿Onde vives ?
Na mesma casa na que nacín.

¿Cómo vos entretiñades cando erades pequenos ?
Xogábamos a ralluela , dibuxábamola no chan e despois tirábamos unha pedra nun dos cadros e saltábamos a pata coxa sin pisar donde estaba a pedra, nos cadros dobles pisábase con un pé en cada un. Gañaba o que antes fixera o percorrido . Outros dos xogos era o corro da pataca , na que nos agarrábamos todos da man , facendo un círculo e dábamos voltas mentras cantábamos cancións . O escondite, un de nós apañaba , e os demais escondíanse, cando terminaba de contar , tiña que ir buscalos ata que aparecían todos .

¿Dónde xogabas ?
No recreo da escola , porque cando íamos pra casa non tiñamos moito tempo a xogar. Axudábamos nas tarefas da casa : bordábamos , cosíamos ou fiábamos a lá para despois tecela.

¿Cómo eran os xoguets ?
Facíamolos nos mesmos. Con unha ferraña (herba) facíamos pitos de música ou con un pau de olmo, frautas. As bonecas facíanse con espigas de millo. Con unha remolacha e con nabos facíamos carros de vacas, e se encontrábamos unha vacaloura, atábamoslle un cordel os cornos , e esta , o moverse, tiraba do carro.

¿Que diferencia hai entre os xoguets de antes e os de agora ?
Os de agora son casi todos eléctricos, a pilas e mais caros . Os de antes eran feitos na casa, por nos mesmos e con cousas que tiñamos ali ou no campo.

ANDREA CHOUSA REAL. 3º EP

mibe2009 lugo, Spain 25 Jan, 2018

Taking Neighborhood Walks

INTERVIEW WITH MY GRANDFATHER ALBERTO:

1.what day were you born?

On April 19 1961

2.What you ate at that time?

Fillet, chicken ...

3.How was the school before?

With wooden benches and desks. There were schools for children and others for girls.

4.Went you started to work and where?

with 18 years in a churreria.

5.You practiced some sport?

Yes, canoeing and caving.

6.where you lived before?

In the street Pontevedra.

7.How were your studies?

Difficult the teachers were very hard.

8.How was your childhood?

Happy I played in the street until night.

9.How was your job?

It was hard had to get up early.

10.What did you do in your free time?

Read, visit caves and play with my friends.

Lucía LUCÍA CAPÓN LÓPEZ. 3º EP

Entrevista a abuela.

¿Cómo se chama?

Manuela.

¿Cantos anos Ten ?

82.

¿Había coches naquela época?

Había poucos coches e moitas veces había que ir andando.

¿Que xogabas?

As esquinas, Ao corro de pataca, os cornos, E A Ralluela.

¿Tiñais moitos xoguets?

Non ningún munecos feitos con trapo e outros feitos por nos.

¿En que traballabas ?

Era tecelano, mestel facía colchas e alfombras, con lana, con fio e induro con trapos.

¿Logo traballabas na aldea facendo os labores do campo da casa e cuidando os nenos que tiñen tres.

PABLO LÓPEZ URRUTIA. 3º EP

ENTREVISTA A MÍ BISABUELO
SOBRE ALGUNAS COSAS DE SU
INFANCIA.

- ¿En qué año naciste?

- En 1939.

- ¿Dónde pasaste tu infancia?

- En Asturias.

- ¿Cómo se celebraban las Navidades cuando tú eras pequeño?

- No se ponía árbol de Navidad, sólo poníamos el nacimiento. Para Nochebuena no se hacían cenos como los de ahora aunque sí comíamos turrón. Una tradición era la a la "misa de gallo" el día de Nochebuena a las doce de la noche.

- ¿Qué regalos tenías por Navidad?

- El día de reyes me traían un juguete y algunos caramelos. Recuerdo un año que me trajeron un burro de cartón con un carro de madera.

- ¿Qué juegos y juguetes había?

- Jugábamos al fútbol con bolones de goma, a la peonza, tirachinos y los juguetes que había eran de cartón y madera.

- ¿Cómo eran los colegios?

- No eran mixtos. Sólo llevábamos lápiz y goma, pizarra y un libro. Había pupitres de madera.

Entrevista a David Amor

Nerea Silva

Decidimos facerlle unha entrevista a David porque nos parecían interesantes os seus papeis en series e programas que fixo da TV. Entón conseguimos o teléfono do seu manager e falamos con él, díxonos que contactáramos con el por email.

que cambio a súa vida, María Castro, e grazas a ela entrou nunha axencia de modelos que lle fixo amar o mundo do espectáculo. No ano 2000 presentouse a un anuncio dun casting para TVG, “O rei da comedia”, onde comezou a facer monólogos, pero finalmente

fixo o seu debut na televisión para TVG no Super Martes. Ademais empezou a presentar o programa O programón, e deu na fama co Super Master, un karaoke de verán de Galicia. Cando parecía que iba a triunfar na televisión o balonmán volveuse

a cruzar na súa vida, despois

de que a Sociedade Deportiva Teucro o fichou e un ano despois volveu a deixar este deporte.

Foi por esa época cando o chamaron de Globo Media para facer un casting. Despois de facer varios casting, chamáronlle para aparecer en Antena 3 no programa de chistes El club del chiste. O 9 de xaneiro de 2010 comezaron a rodar o programa. Tamén participou nunha actuación de música jazz e humor.

Actualmente, ademais de aparecer na comedia de Cuatro, Gym Tony, coma Tito (o monitor musculoso) tamén exerce coma personaxe principal nunha nova serie para a TVG chamada Augas Quentes, que comezou a súa emisión en outubro de 2016.

ENTREVISTA

> 1-Onde naciches? Medraches ali? Na Picoña, Salceda de Caselas. Aínda que alí vivín ata os 7 anos.

> 2-Como te adaptaches a unha cidade grande? Penso que non me adaptei. Por iso sempre quero estar en Galicia

> 3-En que instituto estudaches e que recordos tes del e da idade? Na Xunqueira II de Pontevedra. Unha boa época a verdade.

> 4-Antes de empezar como actor tiveches outros traballos. Cales? Pois cousas varias, camarero, camarero de vodas, repartidos de pizza...

> 5-Como e cando te iniciaches como actor? Con 20 anos nun programa que se chamaba "O rei da comedia"

> 6-Actualmente es presentador de tv, cómico e actor. En cal destas

> actividades te sentes mellor (máis cómodo)? Gústanme todas, por iso trato de facelas todas.

> 7- Vímoste cantando en varios programas de tv. Pensaches en facer carreira como cantante? Se me vistes, a resposta é obvia!

> 8-Cal foi a interpretación que che deixou máis satisfeito? De todo-os traballos sempre sacas algo. Sería imposible escoller un.

> 9- Cal foi o primeiro papel que interpretaches como actor? Pois algunha obra do colexio que xa non lembro

> 10-Cal foi a interpretación que che deixou máis satisfeito? Ver pregunta 8.

> 11-Tes algunha anegdota divertida do teu paso polo programa Galego de Amor

e Compañía? Si, imaxino que moitos cousas que nos pasaron vistas dende afora serán divertidas, pero alí estaba tan concentrado

> 12-Que tal é a relación cos teus compañeiros de Gum Tony? Moi boa

> 13- Como está sendo o paso polo programa de Tu cara me suena? Pois toda unha experiencia. Moi gratificante

> 14- Que proxectos tes para o teu futuro? Polo de agora rematar "Tu cara me suena" e logo xa se verá.

Entrevista Adrián Díaz

Andrés Montero, Fran Lamela, Miguel López, David Peral.

Encántanos o mundo velocidade. E non é de estranar xa que un tramo do Rally San Foilán pasa verdadeiro xusto enfrente da nosa escola. Dende a aula de Plástica todos os anos vemos, e escoitamos, rally ao pasar a gran como os conductores

Andrés Montero facendo unha demostración no patio da escola.

proban este tramo. Suzuki Swift, da copa 2RM, gañador dúas veces no Driver no polo rally e espera poder cumprir o seu soño de ser copiloto cando cumpra os 16 anos. Xa compite coa súa magnífica bici na modalidade de carretera agradecemos a “Pe A ou ciclismo de ruta. Chapa Racing” que nos Andrés ten amizade con dera información e que Adrián Díaz, gañador nos deixara utilizar a súa de dúas copas na foto.

sensación de ir moi rápido... hasta que te das conta que tes frear! Tracciona moito e está moi equilibrado en todo o conxunto

4. Este ano no rally San Froilán había un bon nivel, que

significou para ti e para o teu equipo ganalo? Esperábalos? Para min e o meu equipo unha satisfacción enorme. Sempre nos fixo especial ilusión poder ganalo e aínda que xa estuvemos a piques de conseguilo outra vez...ata que non o consegués...

7. Despois de correr tantos rallys. Cántanos algunha anécdota que che pasara en algunha carreira?

Pois unha vez no rally de Llanes entrenando un tramo, nos temos a velocidade limitada a 80km/h e adiantounos un coche, un aficionado con ganas de facer unha demostración de pilotaxe, íbamos detrás, e a 1 km ou así, saleuse fora da carretera.

8. Que mensaxe lle darías a todos aqueles que desean iniciarse en esta disciplina?

É un deporte moi bonito, pero moi sufrido. Sobre todo polo tema económico, tes que ser consciente da responsabilidade que levas encima.

9. Que planes tes para 2018? De momento acabar este ano. E tamén temos unha entrevista ca copilota Andrea Lamas.

ENTREVISTA A ADRIÁN DÍAZ

1. Como e cando xurdiu a idea de correr no rally?

Xa desde ben pequeno levábanme ir ver os rallyes, logo meu pai comezou a correr e despois cando tiveron oportunidade quixen correr. Como aínda non tiña carné de conducir, nin idade para sacalo...empecei de copiloto.

2. Como te sentiches a primeira vez que participaches nun rally?

Ben, moitas sensacións diferentes, como cando compites por primeira en calquera outro deporte.

3. Que diferenzas notaches entre o coche “Suzuki swift S1600” e o “Skoda fabia R5”?

Son coches totalmente diferentes o suzuki transmite moita sensación...e ten o hándicap que o ser solo tracción dianteira, perde bastante tracción. O skoda pois totalmente o revés, non da

non é o mesmo. Pensábamnos que tiñamos opcións a Victoria...ganar nunca é doado

5. Que outro tipo de deportes practicas? Dedícaslle tempo a preparación física?

En competición ningún outro,

O Marqués da Piringalla REDACCIÓN

// Encontro con Ángel de la Vega, O Marqués da Piringalla; e Suso de la Vega.

Dende a redacción deste periódico quixemos conmemorar esta primeira edición charlando cun bo amigo e veterán do periodismo, Ángel de la Vega. Un dos seus fillos máis novos, Suso de la Vega, profesor e periodista, conduciu un encontro na súa casa familiar. Podes ver a entrevista completa en youtube ou empregar o link da imaxe.

Nesta casa o periodismo ven de familia. O avó de Ángel, escritor popular, firmaba como "Pepe das festas" e o seu tío Celestino era un gran filósofo e escritor. Naceu en Friol e de neno o seu profesor Guitián avivou a súa vocación. Durante o servizo militar fixo os seus primeiros "pinitos" na revista *Red*, do Ejército de Transmisiones, unha

Ángel de la Vega e un dos seus fillos menores Suso de la Vega.

Accede ao vídeo completo en youtube co código: 867928

revista moi influente na súa época. Despois estudou periodismo en Madrid e dende alí adoitaba facer entrevistas a artistas polas que cobraba 100 pesetas. Nada máis rematar a titulación incorporouse ao Progreso polo San Froilán de 1958. Comenzou facendo unha entrevista diaria a personaxes locais e artistas que visitaban a cidade.

Recorda que daquela El Progreso era moi familiar, moi de Lugo, ata lle chamaban "El Boletín de Don Puro", en relación a Purificación de Cora, propietario de El Progreso. So eran tres titulados e algúns colaboradores. Ángel, pronto ascendeu a redactor xefe e, case

ao mesmo tempo, convertiuse en director da "Hoja del Lunes". Daquela, na época de Franco, a Delegación de Información y Turismo velaba polos intereses morais e relixiosos, e non era raro acabar no xulgado. A Ángel metérono no xulgado 5 ou 6 veces, de todas saíu absolto. Unha vez fixo unha entrevista á artista Rosa Moreno e o comentario da actriz "Quiero restregar la cebolleta con muchos lucenses", non sentou moi ben e acabou denunciado por afectar ás malas costumes. Quedou absolto e o xuíz fixo o considerando de que o comentario

era unha expresión moi bonita. Esta anécdota publicouna Camilo Jose Cela, tomando partido para defender a Ángel e ao xuíz.

A época de Fraga como ministro deu novos aires ao mundo do periodismo, a censura descentralizouse e os directores dos periódicos pasaron a ter a responsabilidade. Se cometían algún erro, eran eles os que pagaban.

Ángel tocou todos os ámbitos, aínda que as súas especialidades foron as entrevistas e o humor, onde firmaba como *O Marqués da Piringalla*. Ángel recomenda aos xoves periodistas de Escola de Prensa que fagan entrevistas

sinxelas, que insistan para acadar información e que toquen todos os temas posibles.

Tamén publicou varios libros, coma unha guía de Friol ou "100 anécdotas de Ánxel Fole".

Dous dos grandes éxitos do Progreso, recorda, foron a morte de Franco e a do Papa Pío XII. Incluso fixeron 3 edicións, unha de mañá, outra de tarde e outra de noite. El Progreso era o periódico que máis tarde pechaba de Galicia, o que lle permitía cubrir noticias de última hora.

Vivíronse varias revolucións tecnolóxicas, Ángel recorda cando maquetaban de cabeza, sobre a platina con fotograbados, ou cando todo iba por teléfono, teletipos, e incluso utilizaban Morse!

Agora as novas tecnoloxías, coma internet, facilitan moito o traballo.

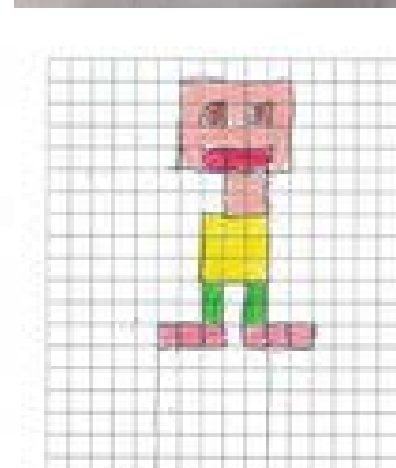
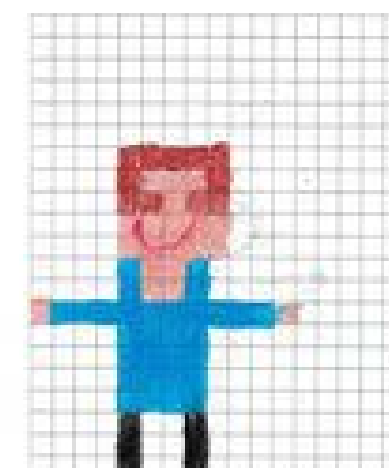
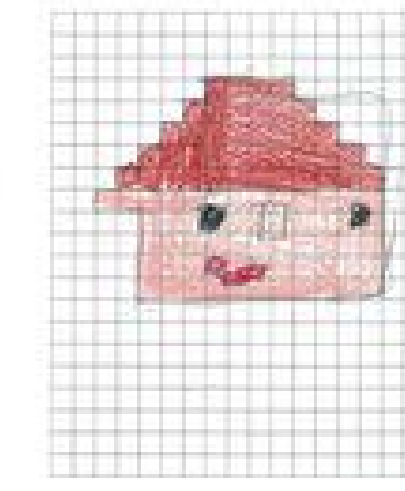
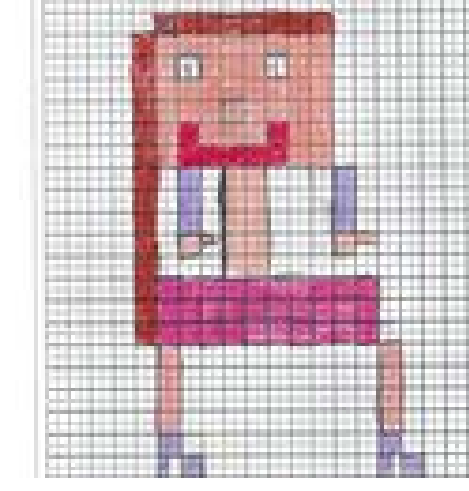
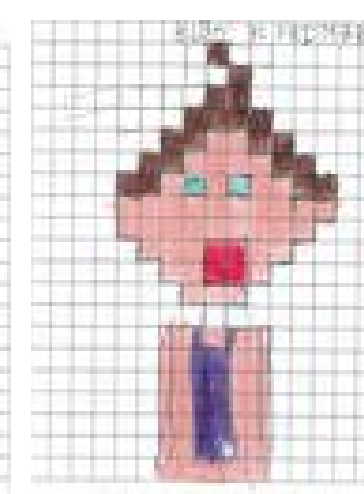
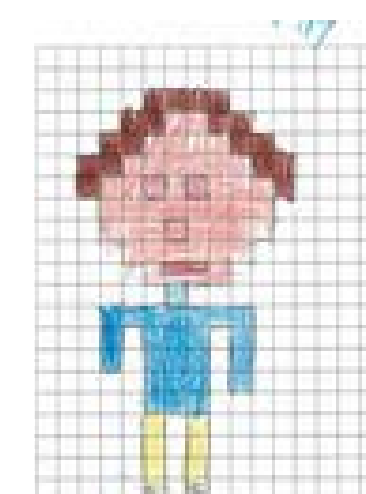
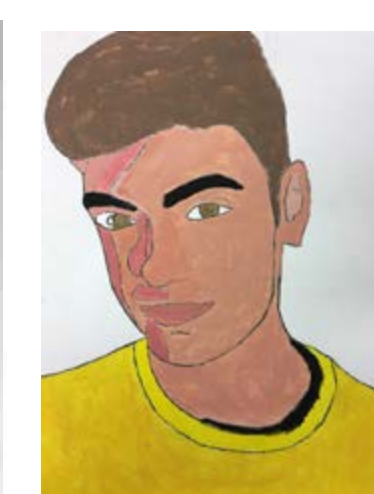
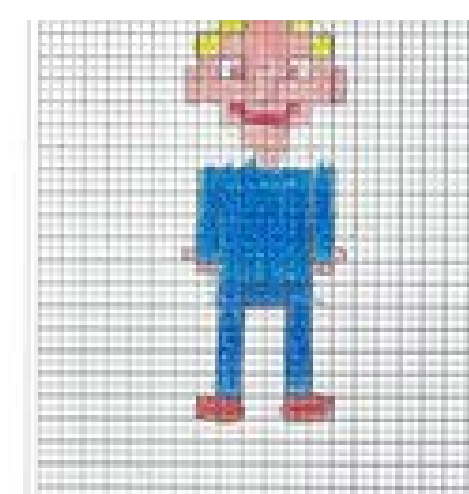
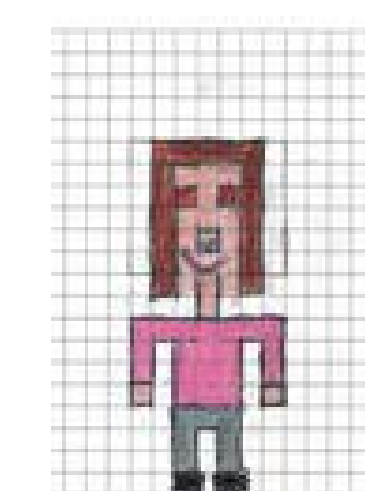
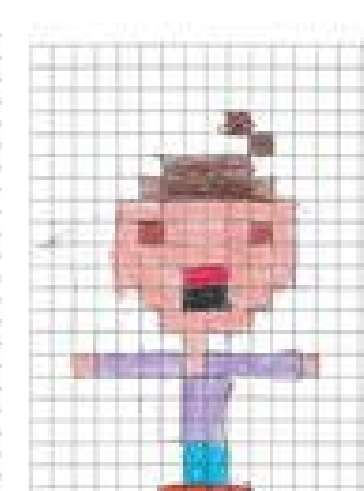
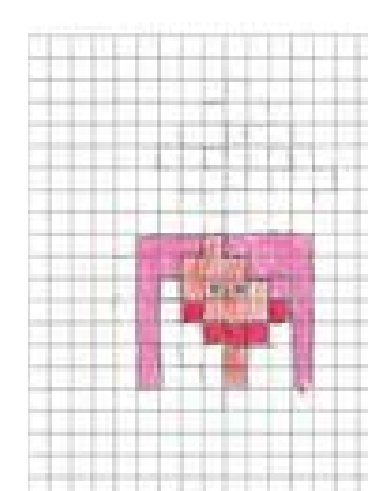
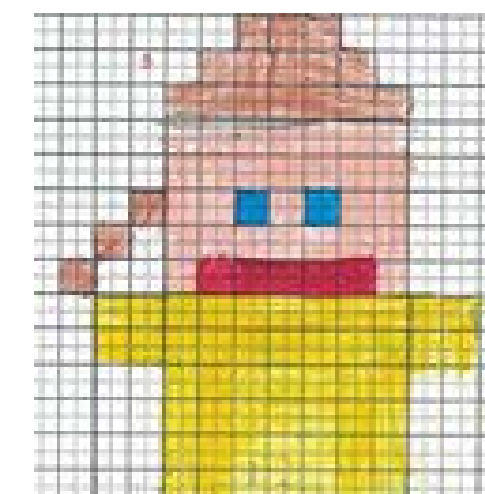
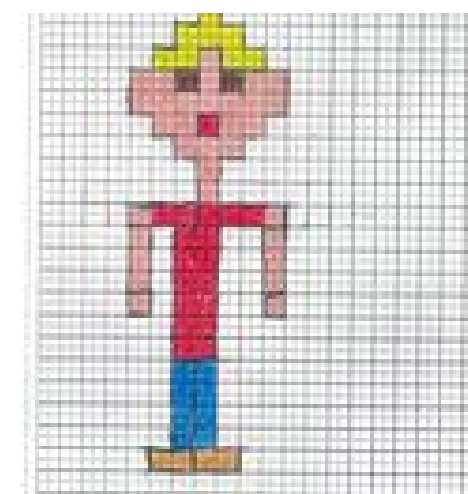
A Ángel gústalle chamar aos profesores maestros, que son os que teñen que inculcar vocacións

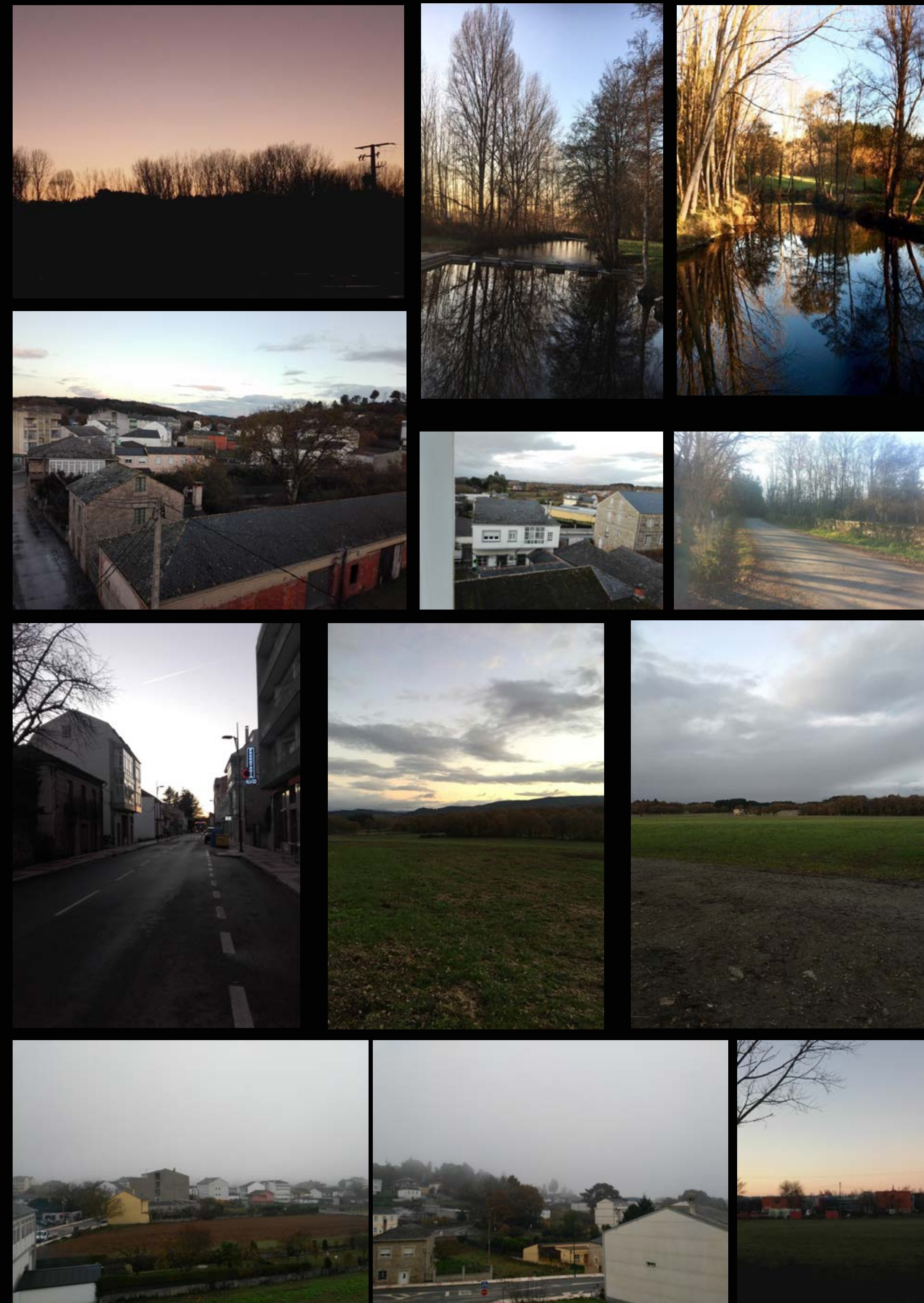
e aprender aos nenos a utilizar as novas tecnoloxías. Antes, en moitos pobos non había colexios, había o que se chamaban "Escolas de FerraodePan", que eran escolas nas que o mestre aprendía a nenos ou a adultos. O periódico foi un elemento imprescindible para a alfabetización da poboación, xa que daquela non había libros nin bibliotecas.

Ángel segue de cerca o proxecto Escola de Prensa, unha iniciativa que lle parece moi interesante e convida a todos os nenos a participar, a estar pendentes da súa contorna, a ser curiosos e a ler, ler moito dende pequenos.

Avatares e autorretratos

Alumnos de 3º EP e 4º ESO.

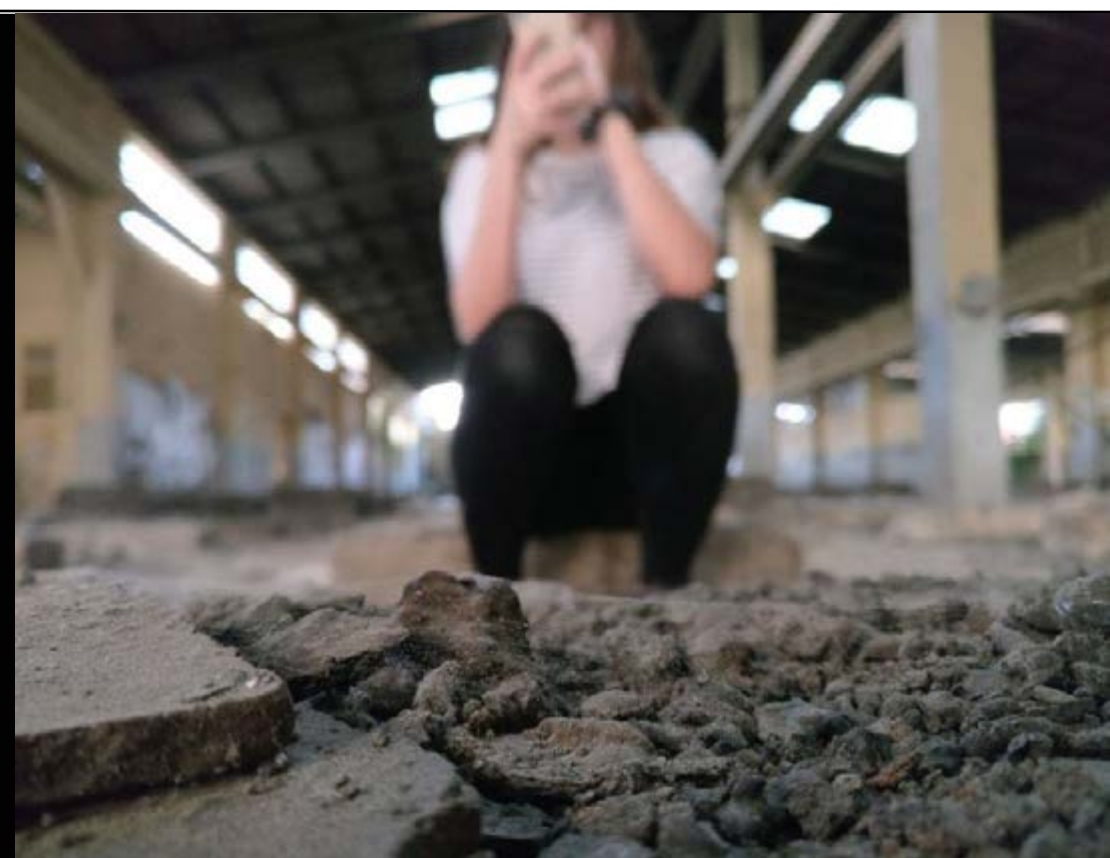

Estudando o entorno

Alumnos e alumnas de 3º de EP exploraron a súa contorna en busca das mellores instantáneas. Coñeceron un pouco mellor o lugar onde viven e reflexionaron sobre as diferenzas entre o medio rural e o urbán.

Carmen Somoza, profesora de 3º EP.

PITY PARTY

Este reportaxe fotográfico, protagonizado por Ana Cobas, expuxose no CPI Ramón Piñeiro dentro da materia Educación Plástica, Visual e Audiovisual. Titulamos a exposición “*Pity Party*”, debido as influíntes correntes musicais de Ana, entre as cales se encontran Melanie Martínez e Artick Monkeys. O proxecto reflexa as nosas personalidades e a nosa paixón polo medo. Aínda que non somos expertos fotógrafos soupemos plasmar os nosos sentimentos e a nosa creatividade reflexando un mundo postapocalíptico onde a personaxe principal cobra vida para vingarse de todos aqueles que lle fixeron dano.

Raúl Jacob, Miguel Bande e Ana Cobas.

#FotoConClase

» Concurso fotográfico a través de Instagram

#FotoConClasell

Edición 2017-2018

Os alumnos de 4º de ESO na materia Educación Plástica, Visual e Audiovisual decidiron darlle continuidade ao proxecto Foto Con Clase, un concurso fotográfico aberto a través de Instagram que pon a proba o talento fotográfico e a creatividade. Na edición deste ano os alumnos deseñaron un cartel, un logo e decidiron que os participantes xogaran coa luz nas súas creacións.

1º Premio
Iker Fernández Celeiro

2º Premio
Lucía Arrojo Vázquez

» #FotoConClase

Edición 2016-2017

A idea deste proxecto xurdiu o pasado curso 2016-17, cando se elixiu o nome do concurso e se desaeñaron un logotipo e un cartel acorde a temática dese ano. Os participantes nesta ocasión debían retratarse modificándose a través de debuxos feitos en post-its. Todo un reto de creatividade.

Gañadores 1º edición “#FotoConClase”
A profesora de EPVA, Sonia González Varela, e a alumna Sheila Fernández Celeiro, organizadora do concurso, entregan os premios aos gañadores da primeira edición do concurso, Raúl Jacob Rodríguez e Natalia García Rodríguez.

Gañadores 2º edición “#FotoConClasell”
Christian Celeiro Torres e o gañador da primeira edición, Raúl Jacob Rodríguez, coordinadores da edición 2018, entregan os premios aos gañadores da segunda edición, Iker Fernández Celeiro e Lucía Arrojo Vázquez. Felicitacións!

Alumnos de 3º EP convierten a súa aula nun laboratorio espacial

Este ano os alumnos de terceiro coa súa tutora, Carmen Somoza, e o seu profesor de Educación Artística, Benjamin Muras, fixeron unha viaxe moi moi lonxe, unha viaxe interestelar.

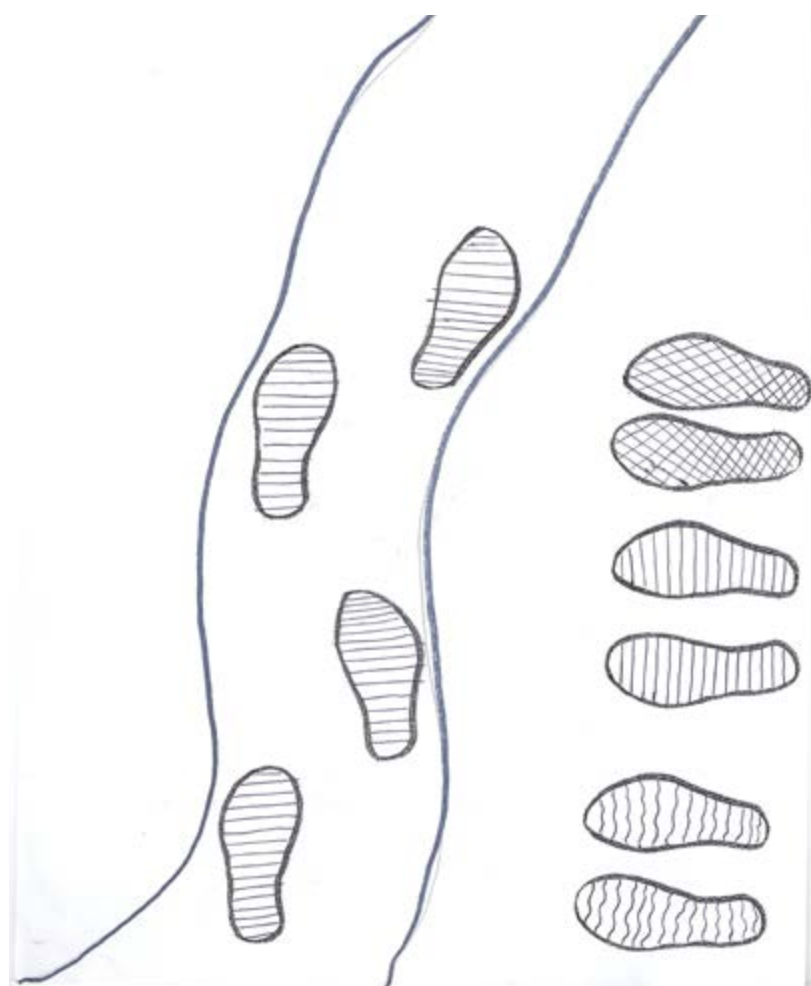
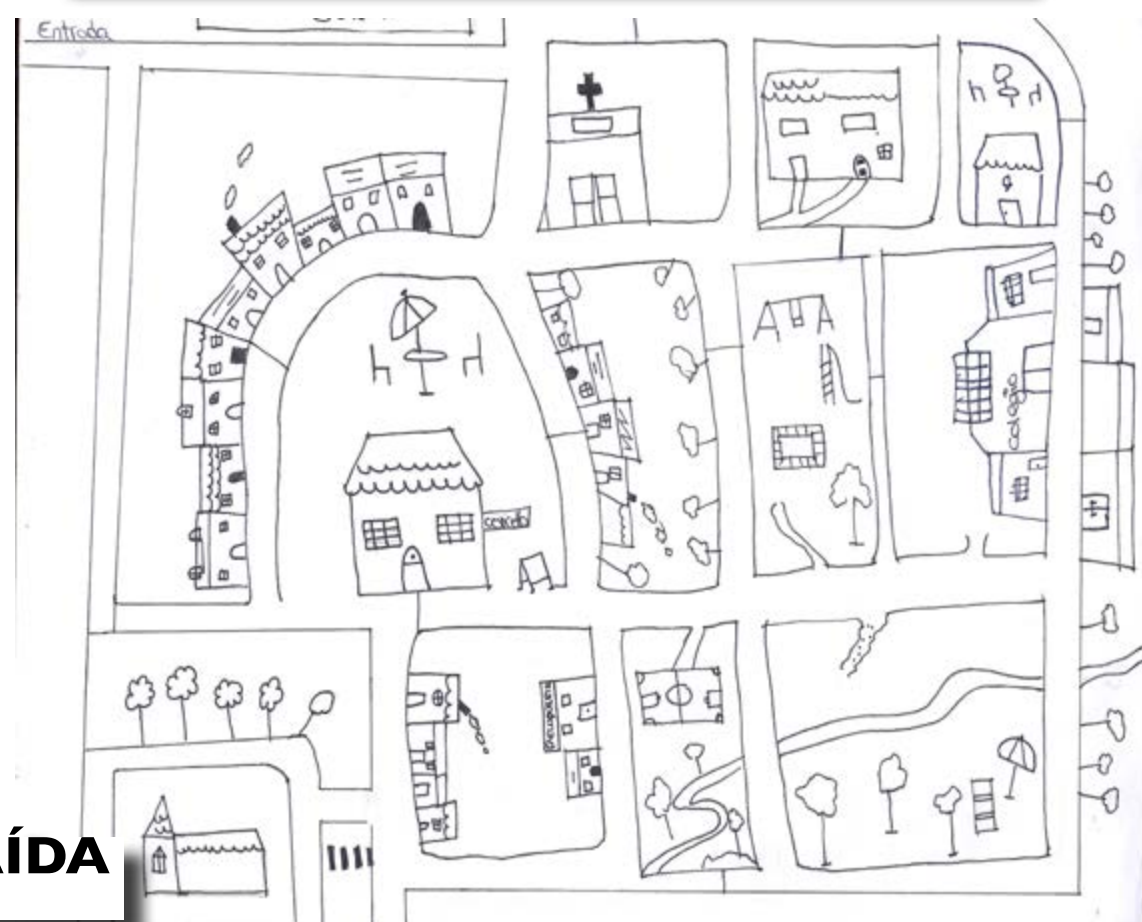
A bordo das súas propias naves coñeceron novos planetas, estrelas e galaxias, e ata construíron foguetes!

PASATEMPOS

SEGUE O CAMIÑO PARA CHEGAR A IGREXA A POBOA DE SAN XIAO

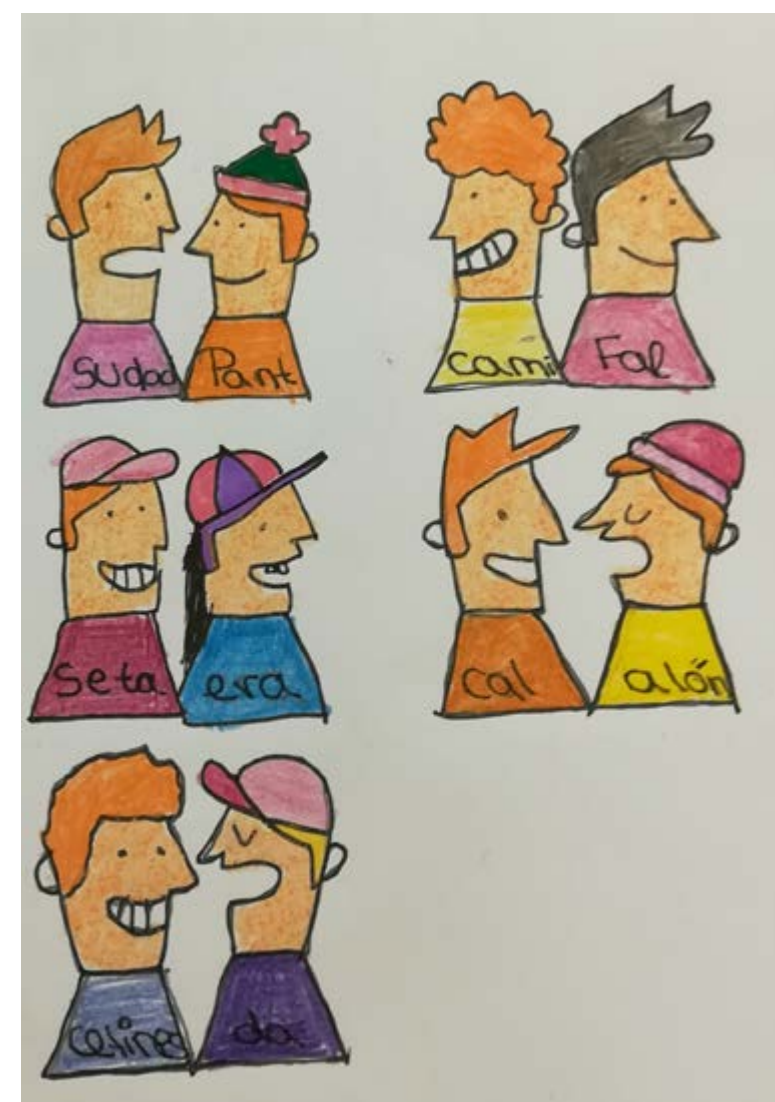
DESTAS TRES PISADAS CAL CORRESPONDE A QUE ESTÁ NO CAMIÑO

ENCONTRA OS 12 VERBOS OCULTOS NA SOPA DE LETRAS.

L	A	F	M	L	H	N	A	L	E	D	A
S	X	M	G	L	D	M	F	V	S	C	B
M	U	C	A	I	L	D	X	P	T	E	X
A	B	Q	A	R	S	O	T	C	R	R	O
Z	X	A	N	T	A	R	M	I	A	A	G
R	C	N	A	B	T	M	V	H	G	T	A
L	R	F	T	A	Ñ	I	Q	P	A	N	R
R	L	M	S	A	V	R	U	I	R	A	F
Ñ	Z	V	I	L	K	Q	E	L	Ñ	C	T
S	U	I	C	I	D	A	R	L	X	Q	Z
M	B	A	I	L	A	R	E	R	R	O	M
T	S	P	E	I	N	A	R	X	B	I	D

FAI CINCO PARELLAS DE MANEIRA QUE UNINDO AS SILABAS SE FORMEN NOMES DE PRENDAS DE ROUPA.

A DUDH conta cun preámbulo e 30 artigos que establecen unha ampla gama de dereitos humanos, a que todos os homes e mulleres teñen dereito sin distinción de ningún tipo, a igualdade, a non discriminación e a universalidade.

A DECLARACIÓN subliña que a dignidade humana e todos e cada unha das persoas só se verá respetada si se satisfán os dereitos económicos, sociais e culturais a tempo que se respectan os dereitos civís e políticos.

ORDENA AS LETRAS E ENCONTRARÁS UNHA PALABRA SOBRE OS DEREITOS HUMANOS

IADUDLGAED

CUDNACIO

BRELDIADE

NAPITORDICIC

TOMENIPSNAE

SATJIUCI

¿VERDADEIRO ou FALSO? Rodea.

1- A gamba pistolera cerra a súa pinza con tanta forza que as burbullas que provoca chegan a matar a outros animais?

VERDADEIRO FALSO

2- O perezoso nunca baixa ao chan.

VERDADEIRO FALSO

3- O escaraballo rinocerante pode transportar 850 veces o seu peso corporal.

VERDADEIRO FALSO

4- O basílico é un lagarto capaz de camiñar sobre a auga.

VERDADEIRO FALSO

Cerebritos Encendidos

// 6 anos, máis de 2000 amigos.

Recentemente onoso proxecto Cerebritos Encendidos cumpriu 6 anos, e que mellor maneira de celebralo que superando os 2000 amigos!

Cerebritos Encendidos é unha iniciativa para a integración das TIC na aula onde se promove o uso responsable e o disfrute das novas tecnoloxías e das redes sociais.

Alumnos, exalumnos, familiares, empresas, institucións... máis de 2000 conexións que fan da nosa aula unha aula do século XXI, transparente, conectada e activa.

Este ano saltou unha nova chispa, o proxecto Escola de Prensa, nel reflexamos os temas que sempre nos preocuparon, a nosa contorna, como somos e que nos emociona, as tecnoloxías, feminismo e igualdade, temas globais, a arte, formar e enriquecer á comunidade educativa ... Sempre nos achegamos a estes temas dende unha perspectiva artística, creativa, cooperativa e comprometida. A profesora coordinadora, Sonia González Varela, motiva e preocupase por desenvolver activamente os intereses do alumnado, ao mesmo tempo que "infusiona" o currículo das diferentes materias que imparte.

Convidámosvos a seguir as nosas andainas e como exemplo aquí vos deixamos as publicacións máis compartidas, máis comentadas e con máis likes destes 6 últimos anos.

A publicación que arrasou foi...

Máis compartido

Máis comentado

Máis likes

